

451.

Galvasótoron
II. RÁKÓCZI FERENC
KÖNYVTÁR

57235

BORSODI KÖNYVTÁROS

A MISKOLCI II. RÁKÓCZI FERENC KÖNYVTÁR TÁJÉKOZTATÓJA

*„A könyv a szocialista kultúra
leghatalmasabb fegyvere!”*
(Gorkij)

II. Rákóczi Ferenc Könyvtár.

5

MISKOLC

1961 május

10.

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
M I S K O L C

BORSODI KÖNYVTÁROS

A MISKOLCI II. RÁKÓCZI FERENC KÖNYVTÁR TÁJÉKOZTATÓJA - 5

BIHARI SÁNDOR:

Betűk dicsősége

*Ez itt a betűk dicsősége,
a csontoké, a szétszállt agyvelőké,
s ma is tüzekben merengőké,
kik akarják az el nem avuló boldogságot,
gyöttrődve boldogok is érte.*

*Pecsétet ütök, számot írok
egy-egy megkomponált világ margójára.
Ez a tömény táj kíván engem,
karom könyvek között villózva lett
a délkörökkel ölelő álmok segédmunkása.*

*Arcokat látok, a töprengés
hullámzásában a vonalaim megállnak,
átvilágosodik a pórusokon
sugárzása egy láthatatlan égitestnek,
s a szellem örök szezonjának.*

*Megszállott kézbesítője
a külvárosig a poros századoknak,
s övék, tán mondhatom így: a kollegáké,
kezüik forróbb lehet kezemben,
mint az elhidegült apámé.*

*Fényes állványokat állítok,
rendet rakok, az agyból kivetült mindenség
nem állhat tébolyos garmadában.
Zizegve, majd emberi idővel
s térrel meghatványozza a kültelkt estét.*

Népkönyvtáraink munkája a statisztika tükrében

Az I. negyedévi tájékoztatónkban (a Borsodi Könyvtáros februári számában) „Járási könyvtáraink 1960. évi eredményei a statisztika tükrében” címmel közöltük népkönyvtáraink eredményeit a beiratkozott olvasók, valamint a kikölcsönzött kötetek számára vonatkozóan. Alább rövid értékelést kívánok adni községi könyvtárosaink munkájára vonatkozóan. Nézzük a számszerű adatokat:

1. Népkönyvtárak száma, 2. A községek lakosainak száma, 3. A népkönyvtárak könyvállománya, 4. Beiratkozott olvasók száma 5. Ebből a 14 éven aluliak száma 6. Kikölcsönzött kötetek száma:

A járás neve	1	2	3	4	5	6
Abaujszántó	28	23.682	7.122	3.354	1.121	43.791
Edelény	55	50.189	16.539	5.476	2.153	75.276
Encs	31	20.589	7.453	2.972	1.182	39.847
Mezőcsát	26	32.988	9.687	3.674	1.491	40.480
Mezőkövesd (M.-keresztes nélkül)	20	32.092	8.859	3.845	1.958	55.814

Járás neve	1	2	3	4	5	6
Miskolc (Sajó- szentpéter és Répáshuta nélkül)	39	59.462	19.049	4.815	1.877	99.152
Ózd	23	33.074	7.014	2.544	1.033	34.056
Putnok K.-bar- cika nélkül)	31	26.672	11.910	3.909	1.576	57.906
Saujhely (S.-pa- tak nélkül)	57	66.420	18.204	7.390	3.471	115.832
Szerencs (Thar- kány és Tarcál nélkül)	26	52.480	13.467	5.050	2.465	67.240
Szikszo	26	21.824	7.655	2.999	1.545	40.481

Megjegyzés: A járási székhelyek adatai előbbi számokban nem szerepelnek.

Az első, amit megállapíthatunk: ma már minden községünkben működik népkönyvtár; járási könyvtáraink befejezték a hálózat kiépítését, s ha van is probléma az elhelyezések és felszerelések terén, erre az

eredményre jogosan lehetünk büszkék. Alig egy évtized alatt teremtettük meg a lehetőségét annak, hogy falusi dolgozóink könyvhöz, kultúrához jussanak. Népi demokráciánk óriási vívmánya ez.

Az állománnyal kapcsolatosan azt kell megállapítanunk, hogy kevés a könyv. Kevés a lakosság lélekszámához viszonyítva, de kevés a beíratkozott olvasókhöz képest is. A lakosságot véve figyelembe, kb. egyharmad könyv jut egy-egy dolgozóra, ami messze a kívánt ellátottság mögött van. Valamivel jobb a helyzet, ha a könyvek számát a beíratkozott olvasók számához viszonyítjuk. Arányosabban kedvezőbb helyzetben van az edelényi, mezőkövesdi, miskolci, ózdi és putnoki járás, míg a legkedvezőtlenebb az abaujszántói és a sátoraljaújhegyi járás helyzete.

Igen figyelemre méltó összehasonlítást kapunk, ha az olvasók számát viszonyítjuk a járás lakosságához. Tíz százalék fölött van az abaujszántói, edelényi, encsi, mezőcsáti, mezőkövesdi, putnoki, sátoraljaújhegyi és szikszói, míg 10 százalék alatt a miskolci, ózdi és szerencsi járás népkönyvtáraiban az olvasók száma. Különösen figyelemre méltó a putnoki, abaujszántói, encsi és szikszói járások eredménye, míg súlyos lemaradás mutatkozik a miskolci és ózdi járásokban. Előbbieknél közel 15 százaléka a lakosságnak olvasója a népkönyvtáraknak, míg utóbbiaknál ez csupán 7–8 százalék körül van. E két járás népkönyvtárai nem dicsekedhetnek eredményeikkel.

Külön érdemes rövid pillantást vetni az olvasók számán belül a gyermekolvasókra. Kormányzatunk a népkönyvtárakat a falusi dolgozók érdekében hozta létre, s a könyvtárak feladata elsősorban az, hogy a felnőtt dolgozókat nyerjék meg olvasóul. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyermekeket távol akarjuk tartani népkönyvtárainktól. De egyértelműen állást kell foglaljunk amellett, hogy falusi könyvtáraink nem lehetnek gyermekkönyvtárak. Igen rossz képet fest a községi könyvtáros munkájáról az, ha olvasóinak 80 százaléka gyermek, s mindössze 20 százaléka felnőtt. Hangsúlyoznom kell ismételtén: nem a gyermekolvasók szá-

mát kell csökkentenünk, hanem a felnőttekét kell emelnünk. A felnőtt dolgozók a falu lakosságának többségét adják, s ez meg kell hogy látszódjék a népkönyvtárak olvasói táborában is. Különösen nagy a gyermekolvasók aránya a sátoraljaújhegyi, szerencsi és szikszói járások területén; viszonylagosan a legkedvezőbb az abaujszántói járásban.

Még egy jelenségre fel kell figyelniünk. Népkönyvtáraink könyvállományának csak kis százalékát teszi ki a gyermek- és ifjúsági könyvek száma. A fiatalok gyorsabban olvasnak, mint az idősebbek, nagyobb a könyvek forgási sebessége, aminek egyenes következménye, hogy a könyvek rövidebb idő alatt mennek tönkre, használnak el. Ezen egyes községi könyvtárosok úgy akarnak segíteni, hogy a könyvek beszerzésénél zöm-mel gyermek- és ifjúsági művek vásárlására töreksszenek. Nagyon helytelen tendencia, melyet el kell ítélnünk. A Művelődésügyi Minisztérium egy korábbi intézkedése értelmében a könyvbeszerzési összegeknek 30 százalékát kell (és lehet) gyermekkönyvek vásárlására fordítani.

Végül vegyük szemügyre a kikölcsönzött kötetek számát az olvasók számához viszonyítva. Egy-egy olvasó átlagosan 12–15 könyvet olvasott el egy év alatt. S ha figyelembe vesszük azt, hogy a gyermekek többségét látogatják népkönyvtárainkat, gyorsabban olvasnak, sajnálatos, hogy a felnőtt dolgozók csak kb. 6–8 könyvet olvastak el. Ez nagyon kevés.

E rövid cikk keretében több fontos problémára nem tértem ki. Nem érintettem a népkönyvtárak állomány-összetételét, a kikölcsönzött kötetek összetételét. Nem foglalkoztam a propagandamunkával, a községi könyvtárak által szervezett és rendezett előadások és kiállítások számával, stb. Az a néhány gondolat azonban, melyet felvettem, remélem hozzásegíti községi könyvtárosainkat, hogy maguk is elemző módon vizsgálják eredményeiket, s a meglévő hiányosságok megszüntetésére törekedjenek.

Szönyi László

A szikszói járás könyvtári tevékenységének vizsgálata

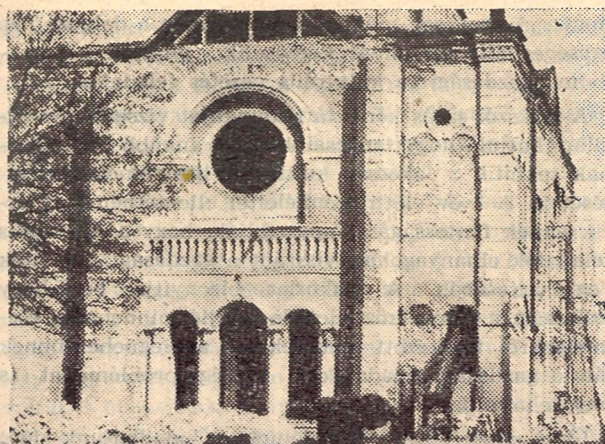
Már 3 esztendő óta a szikszói Járási Tanács végrehajtó bizottságánál gyakorlattá vált, hogy az év első heteiben vb. ülésen tárgyalja a járási könyvtár előző évi munkáját. A tárgyalások során hozott határozatok mindig megmutatták azt az utat, melyen előbbre kell vinnünk a könyvtári munkát, a dolgozók — ilyen irányú — kulturális igényeinek kielégítése érdekében.

Hogy minden egyes alkalomkor helyes határozatokat hozott végrehajtó bizottságunk, azt az elért eredmények igazolják. A szikszói járásban a könyvtári munkát töretlenül ível felfelé.

Nagyon sokat kellett vitatkozni, tervezgetni, fáradhatatlanul dolgozni az ügy érdekében, míg eddig eljutottunk. Nézzük sorjában az idáig vezető út főbb állomásait:

1948-ban kezdődött, amikor a könyvtárvezető személyében változás következett be. Szabó Gyula magyar szakos tanár vette át az akkor még a szikszói és encsi járásra kiterjedő könyvtári munka irányítását. Az új munkakör megismerése mellett óriási feladatot jelentett részére az 58 községben elhelyezett könyvtári hálózat megismerése, adatainak felmérése. Ezek ismeretében kezdődött el a tulajdonképpeni fejlesztő munka.

Még az évben a megyei könyvtár és a járási tanács anyagi segítségével rendezkedette a járási könyvtár épületét. Most már rendelkezésre állott egy jól berendezett, otthonos olvasószoba, mely nem volt megfelelően kihasználva. Megfelelő propagandamunkával ezen is sikerült változtatni. Szívós felvilágosító munkával, a személyes kapcsolatok felhasználásával, plakátok,

Szikszó községben az épülő kultúrház földszintjén kap helyet a járási könyvtár.

röplapok és hangoshíradó útján lassan odaszoktak az olvasni szerető emberek. A folyóiratokat az olvasószoba látogatói körében rendezett „közvéleménykutatás” alapján rendelte meg. Az ifjúság részére diavetítéseket szerveztek hetenként két alkalommal. A könyvismertetések és könyvkiállítások ugyancsak vonzották a látogatókat. Az első évben az ifjúság körében szervezett olvasási verseny nagymértékben növelte az olvasók és kölcsönzések számát. Az általános iskolai szavalóverseny győzteseit értékes könyvvel jutalmazta.

E sokrétű propaganda hatására oly nagy volt az érdeklődés a könyvtári rendezvények iránt, hogy korlátozni kellett a részvételt: „belépés csak olvasójeggyel”. Ezzel az olvasók száma tovább növekedett.

Szemléltetésképpen az olvasók és kölcsönzések számának évenkénti alakulását az alábbiakban ismertetem:

év:	olvasók száma:	kölcsönzések száma:
1952	284	8.670
1957	390	8.016
1958	565	12.823
1959	708	16.991
1960	888	20.325

A fenti táblázatot elemezve — úgy gondolom — a könyvtár valamennyi dolgozója a számokban kifejezve látja fáradtságos munkájának eredményét.

Meg kell még jegyezni, hogy az 1960. év fejlődéséhez nagymértékben hozzájárult a szabadpolcos kölcsönzés megvalósítása. Azóta észrevehetően otthonosabban mozognak a könyvtárban a látogatók, szívesebben kölcsönöznek, mert kedvükre válogathatnak a kötetek között.

Az olvasók felnőtt és ifjúsági számaránya egészen jónak mondható. Az összolvasóknak 65,8 százaléka felnőtt, 34,2 százaléka 14 éven aluli. (1958-ban az arány fordított volt.) Könyvtárunk szép eredményt ért el a KISZ korosztályú fiatalok beszerzésével. Az összolvasók 23,1 százaléka, vagyis 206 fiatal rendszeresen kölcsönöz,

Kevés a paraszti foglalkozású olvasók száma, s ez egyben a jövőbeni tennivalónkat is megszabja. Szikszó községben:

1958-ban: 6,

1959-ben: 19,

1960-ban: 40 volt a paraszti foglalkozású olvasók száma. (Itt nem szerepelnek azok, akik az iskoláskorú gyermekeik útján jutnak könyvtári könyvekhez.)

1960. óta azonban lényegesen változott a helyzet, mivel a helyi termelőszövetkezet központjában a járási könyvtár fiókkönyvtárat létesített. Ugyancsak fiókkönyvtár működik a járási kultúrházban, melynek szintén van 8—10 paraszti foglalkozású olvasója.

Összegezve a szikszói szervező tevékenység eredményét, megállapíthatjuk, hogy addig, amíg 1958-ban a község lakosságának 9,1 százaléka volt a könyvtár olvasója, ma (azaz 1960. december 31-én) már 14,7 százaléka olvas rendszeresen.

A vidéki szervező- és kölcsönző tevékenységet vizsgálva, hasonló fejlődésről adhatunk számot. Már 1958-tól a legkisebb községünkben is megtalálható a könyvtár. Kísérletképpen 1960-ban 11 községben tanácsi kezelésbe adtuk a könyvtárat. Ezekben a községekben ugrásszerű volt a fejlődés. E községek lakosainak száma a vidéki lakosság 42 százalékát teszik ki, mégis az összes vidéki kölcsönzések 66,2 százaléka itt történik. Tehát a nem tanácsosított könyvtárral rendelkező községek 58 százalékot kitevő lakosságára az összes vidéki kölcsönzések 33,8 százaléka esik. Ilyen eredmények látvány, ez év január 1-től valamennyi községi könyvtárat tanácsi kezelésbe adtunk.

A tapasztalat azt mutatja, hogy községi tanácsaink most már inkább magukénak érzik a könyvtárakat. Azon túlmenően, hogy a költségvetésükben biztosítják a könyvtár működéséhez szükséges összegeket, többet fordítanak ilyen célra községfejlesztési alapból is. Például az elmúlt évben: Szikszó 3000, Kiskinizs 3190, Halmaj 1000, Felsődobsza 800 Ft-ot biztosított, de sorolhatnám tovább is a községeket. Tehát könyvtáraink ez évtől kezdve összehasonlíthatatlanul kedvezőbb anyagi körülmények közé kerültek.

Jelentősen javult községi tanácsaink elvi irányító tevékenysége a könyvtári munkát illetően. A tanácsosítás előtt a legtöbb községünkben két-három év is eltelt anélkül, hogy vb, vagy tanácsulésen megtárgyalták volna a könyvtár munkáját, ahol nem így volt, ott is csupán a községben folyó általános oktatási, népművelési munka keretében „emlékeztek meg” a könyvtár tevékenységéről. Selyeb és Csobád községekben a kultúrotthon építése alkalmával hallani sem akartak arról, hogy a könyvtár részére külön helyiséget biztosítsanak a kultúrház falai között. Községi vezetőinknek mintegy 80 százaléka nem olvasott könyvtári könyvet, sőt többen még azt sem tudták, hogy mikor van a könyvtári kölcsönzés ideje és hogyan lehet könyvet a könyvtárból kikölcsönözni. Ma már merőben más a helyzet. Nincs egy községünk sem, ahol évente legalább egyszer önálló napirendi pont keretében ne vitatnák meg a könyvtár problémáit. A vb., illetve tanácsstagok

többsége most már képes vitatkozni, tud érdemben hozzászólni, mert ő maga is olvasója a könyvtárnak. Ma már a legtöbb helyen alig várják, hogy a havonta megrendelt könyvek megérkezzenek. Ezt nemcsak a könyvtáros, a pedagógus vagy egyéb „hivatalos” személyek várják, hanem egyszerű paraszt nénik, bácsik, a hétköznapi munka emberei is.

Ez a könyvvárás annak eredménye, hogy a könyvtáros már előre ismerteti olvasóival, milyen új könyveket rendelt. Nem egy helyen, mint például Felsővadászton Gidófalvi Gizella, Halmajon Humennai Valéria, vagy Alsóvadászton Fritzlauf Lajos könyvtáros még a megrendelés előtt kikéri az olvasók véleményét, hogy milyen könyveket szeretnének olvasni. Egyre inkább összeforr a jó könyvtáros az olvasóival. Így lehet valóban megismerni az olvasók igényét, de így lehet érdeklődési körét megfelelő célok felé irányítani is.

Ma már a kultúrházzal rendelkező községekben ott találjuk a könyvtárat is a kultúrházban, mely ízlésesen berendezve várja az olvasni vágyó dolgozókat. Járásunk területén már gyakorlattá vált, hogy új kultúrházat csak könyvtárral együtt létesítsünk.

A tanácsokról szóló 1954. évi X. törvény kimondja,

hogy: „A tanácsok működési területükön a dolgozó nép egységes államhatalmát képviselik, ellátják a társadalmi, gazdasági és kulturális vezetés feladatait.”

A szikszói járás könyvtári munkáját vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy tanácsaink egyre inkább feladatuknak tekintik a lakosság kulturális igényeinek kielégítését is. A 3 év előtti szemlélettel ellentétben már érzik ennek fontosságát. Tapasztalják, hogy a kulturális feladatok elhanyagolása visszaüt a gazdasági feladatok végrehajtásában. A gyakorlat bizonyítja be, hogy kulturált, a nemzetközi életben lezajló mindennapi eseményekről tájékozott emberekkel a legnehezebbnek látszó gazdasági feladatokat, községi problémákat is meg lehet oldani.

Ilyen szemlélettel rohamléptekkel haladhatunk előre a kulturális felemelkedés útján. Ennek az útnak az egyengetése — többek között — ott kezdődik, hogy a községi könyvtár, az iskola vagy tanácsház előszobájából átkerüljön a kultúra vára, a kultúrház épületében biztosított külön helyiségbe. Ennyi megbecsülést a könyv — úgy gondolom — megérdemel.

Sz. Tóth András

Nyári propagandafeladatok a községi könyvtárakban

A nyári időszak a könyvtári munkában a legtöbb feladattal járó, s a propagandamunkában a legtöbb leleményességet igénylő és mégis a legkevesebb eredményeket hozó időszak.

Falun megkezdődik a kora reggeltől késő estig tartó mezei munka, de megnőnek a szórakozási lehetőségek is. A strand, a kirándulás stb. nagyon erős vetélytársává válnak a könyvtáraknak. Még a törzsgárda is kevesebbet olvas. Sokan hozzák vissza könyveinket azzal: „Most már nem kérek, nem érek rá olvasni.” Ez való tény, ezzel számolnunk kell. A következő hónapokban valamennyi községi könyvtáros, kartárs legfontosabb könyvtári feladata a nyári mezőgazdasági munkák, és megnövekedett szórakozási lehetőségek hatására megindult úgynevezett lemorzsolódás elleni harc legyen.

Azt nem várjuk, nem is várhatjuk, hogy ilyen szorgos, dolgozó időben parasztjaink kasza, kapa helyett könyveinket forgassák kezükben. Amilyen helytelen lenne ez a nézet, éppen olyan helytelen lenne az is, ha „úgysem érnek rá most olvasni” jelszóval lemondanánk a kölcsönző munkáról, és ölbetett kezekkel várnánk a telet, mint az olvasásra egyedül alkalmas időszakot. Nem! Ez helytelen lenne. Mi tehát a teendő? Az elmúlt években több helyen tapasztalhattuk magunkban is, hogy pedagógus kartársaink az iskolai év befejezésével pontot tettek az iskola beindulásáig a könyvtári munkára is. Mondani sem kell, hogy ez mennyire helytelen. Ilyen helyen valóban nem olvasnak az emberek. Az a helyes, ha a szünidőt községüktől távol töltő kartársak gondoskodnak megfelelő helyettéről. Feltétlenül fontos, hogy valamennyi kartárs

ponctosan betartsa a kölcsönzési időt nyáron is, még akkor is, ha lényegesen kevesebben járnak a könyvtárba, mint télen. Nem szabad megtörténnie, hogy az olvasó kölcsönzési időben könyvért jövet, zárva találja a könyvtárat. Nagyon rossz hatása lenne. Az így járt olvasó sok esetben úgy vélekedik: „Minek menjek oda, úgy sincs nyitva sohasem. A múltkor is zárva találtam.” Ez a vélekedés sokat ártana a könyvtár jó hírének, nagy ellenpropaganda lenne. Ha a kölcsönzés valamilyen nagyon fontos ok következtében elmarad, ezt dobszó, hangoshíradó, vagy más propagandaeszközzel közölnék olvasóikkal. (Természetesen ezt kell tenni minden esetben, nemcsak nyáron.)

Azon is érdemes elgondolkozni, hogy a kölcsönzési idő megfelel-e a nyári követelményeknek, körülményeknek. Hosszúak a napok, az emberek jó időben késő este érkeznek haza. Tapasztalatunk az, hogy a szombat késő délután és a vasárnap még a legszorgosabb munkák idején is majdminden községben a házkörüli munkák, a pihenés ideje. Feltehető, hogy ilyen községben, ha a könyvtár szombat délután, vagy vasárnap kölcsönözne, többen felkeresnék, még olyanok is, akik szorgos munkájuk miatt nem jutottak el hétközben a könyvtárba.

Olyan olvasó is akad, aki így nyilatkozik: „Hiszen elolvastam én most is ezt, vagy azt a könyvet, szakítanék rá időt, dehát ki menjen el érte a könyvtárba.” Erre is fel kell figyelni. Használják fel a kartársak könyvek kiküldésére az ifjúsági olvasókat. Szállítsák ki őket ilyenkor a könyvet szüleiknek, szomszédaiknak, ismerőseiknek. 3—4 hét elteltével keressék fel ismét őket és hozzák vissza tőlük az elolvasott könyveket.

így láthatják el könyvvel a nehezen mozgó öregeket, az állandóan otthon foglalatosskódó nyugdíjasokat, nem fertőző betegeket is. Jó ha van otthon könyv. 2—3 napos esős idő nyáron is megakad. Ezt dolgozó parasztjaink rendszerint pihenésre használják, aki viszont olvasni szeret, annak pihenés az olvasás.

Tegyük fel, hogy a felnőtt paraszt lakosság nyáron nem ér rá olvasni. Az is igaz, hogy a gyermekek nagyon sokat segítenek szüleiknek, de az ő elfoglaltságuk még a legszorgosabb dologidőben sem oly nagy, hogy ne érnének rá a könyvtárba elmenni és kéthetenként legalább egy-két könyvet elolvasni. Ez azért is fontos, hogy a gyermekek iskolán kívüli nyári foglalkoztatását ezáltal is biztosítsuk. A nyáron olvasgató iskolás könyvnyebben kezdi az új tanévet, nem felejt annyit. Itt három érdek találkozik: a szülő, a gyermek és az iskola érdeke. Ezt nem szabad kihasználatlanul hagyni. Jó lenne, ha valamennyi községi iskolában az irodalomszakos nevelők meghatároznák növendékeiknek a következő évi kötelező irodalmat, vagy néhány más könyvet, melynek elolvasását a tanév megkezdéséig kötelezővé tennék. Így a kevés példányban meglévő kötelező olvasmányokat beosztva, többet olvashatnák. Jó lenne, ha minden iskolaigazgató az évfárázó ünnepélyen rábízna a gyermekekre a könyvtárlátogatást.

Nem minden dolgozó van nyáron úgy elfoglalva, mint a paraszt lakosság. A termelősövetkezetek fejlesztésével egyidejűleg megcsökkent a kétlaki dolgozók száma. Az üzemi dolgozók nyáron is 8 órát dolgoznak. Nagy részük ilyenkor veszi ki fizetett szabadságát is és azt otthonukban töltik. Ez idő alatt szívesen olvasnak el néhány érdekes könyvet. Községükben, családjuk körében töltik a szünidőt az egyetemisták, a középiskolás diákok és az iparitanulók is. Ezek nagy része is szívesen tölti idejét olvasással, s olvassa el a tanulás miatt elmulasztott könyvet, vagy a következő tanév kötelező irodalmából valamit.

Mi tehát a jó könyvtáros feladata? Megtalálni az új nyári olvasógárdát. A lemorzsolódott olvasók helyett új, most olvasni ráérő dolgozókkal növelni az olvasók tábort .

Nem hagyhat alább nyáron sem a könyvtár propagandamunkája. Feltétlen propagálni kell a könyvtár helyét, az új könyveket szóban és írásban, beszélgetés közben, plakátokon, hangoshíradón stb. Mindig akadáhat érdeklődő. Jó alkalmak a propagandára a nyári rendezvények: május 1, ünnepi könyvhét, augusztus 20, stb. Be kell mutatni a könyvtár új könyveit kiállításokon is.

Szokás megyénkben — különösen ilyenkor, nyáron —, hogy az asszonyok, de még az emberek is, vasárnap délutánokon, ünnepnapokon kiülnek a kapuk elé beszélgetni. Itt beszélnek meg az elmúlt héten történeteket. Lelkes, ügyes kartársaink ezeket az alkalmakat is felhasználhatják könyvtári propagandára. Egy-két jó könyvvel, érdekes elbeszélőgyűjteménnyel keressék fel a beszélgetőket és alkalmas időben a könyvre terelve a szót, olvassanak fel belőle. Ha sikerült az érdeklődést felkelteni, biztosan gazdája akad a könyveknek.

Fel lehet használni a természetjárásokat, kirándulásokat is könyvpropagandára. Ajánljuk olvasásra a tájról, vagy a táj történelmi eseményéről, nevezetességéről szóló könyveket.

Természetesen teljesen lehetetlen kíváncsi lenni olyan feladatot tűzni e kis cikk elé, hogy minden községben egyformán használható receptet közöljön, vagy hogy felöleljen minden módszert, amit csak megyénk községekben is könyvtáros kartársaink a jobb eredmények érdekében alkalmaznak. Az említett módszereket járásunk, az edelényi járás területén dolgozó egyszerű könyvtáros kartársaink gyakorlatából gyűjtöttem össze. Természetesen a leglelkesebben dolgozó kartársaink sem használják e módszerek mindegyikét. Nekem, mint cikkírónak, mint könyvtárosnak, az a kérésem: válassza ki minden kartárs magának a cikkből a neki legmegfelelőbb módszert és egészítse ki vele a saját maga által gyakorolt jó módszereket, végezze azt lelkiismeretes, odaadó munkával és az eredmény sehol sem fog elmaradni.

SLEZSÁK IMRE

A bejáró munkások népművelésének módszerei*

Országosan komoly gondot jelent a bejáró, vagy kétlaki munkások népművelésének problémája. Mintegy félmillióra tehető azoknak a tábora, akik naponta 10—20, vagy 50—70 km. utat tesznek meg a lakóhelytől a munkahelyig. A félmilliószám is mutatja, hogy a magyar munkásosztály jelentős része, egynegyede, nem kis fáradtsággal közelíti meg munkahelyét. Ez a réteg mindmáig kiesett a kulturális munka hatósugarából.

Nemcsak azért kötelességünk ezeknek az embereknek a sorsával foglalkozni, mert nem lehet számunkra közbömbös ilyen nagy tábor műveltségbeli felkészültsége, hanem azért is, mert ezek az emberek — a ma még

meglévő két társadalmi osztály: a munkásság és a parasztság között közvetítő szerepet töltenek be. „A bejárók alkotják a falunak az új befogadására leginkább vállalkozó, a hagyományos előítéletekkel, életformával való szakításra leginkább kész rétegét.” Épp ezért ezeknek az embereknek a kulturális ellátottsága, vagy ellátatlansága a munkásosztály kulturális ellátottságát, vagy ellátatlanságát jelenti.

A hiba ott van, hogy sokan meglátták ezt a tényt már eddig is, de érdemében igen keveset dolgoztunk azon, hogy mit lehetne ezen a téren tenni. Az is kétségtelen, hogy a népművelési irodalom sem foglalkozott ezzel a társadalmi méretűvé vált feladattal; nem történtek kezdeményezések ezen a téren. Viszont azok-

* Megjelent az encsi Könyvtári Értesítő 1. számában.

nak az embereknek, akik felelősek a dolgozók művelődéséért — politikailag, népgazdaságilag, közművelődési szempontból — sürgetően szükséges a jószándékú beavatkozásuk. Minden népműveléssel foglalkozó embernek, de különösen a könyvtárosnak nyomon kell követnie a bejárókat napi útjukon, s rá kell arra jönnie, hogy naponta 4—5 órát töltenek az utazással, ezek a percek nincsenek kihasználva.

Az eddigiekben is hangsúlyoztam, hogy ez a munka nem halad még ma járt úton, tehát biztosan bevált recepteket mi sem tudunk adni. A felelősségérzet és az útkeresés adta kezembe a tollat, és az a tudat, hogy valamire való eredmény csak próbálkozások után születhet.

Járásunk ebből a szempontból meglehetősen nehéz körülmények között van. Több százra tehető azoknak a száma, akik naponta utazgatnak munkahelyükre és vissza. Azt a gondolatot, hogy teljes egészében felszámoljuk a bejárást, vagy azt is, hogy jelentéktelenné tegyük a bejárók számát, ma még el kell vetnünk; mint ismeretes, ehhez igen komoly népgazdasági feltételeket kell megteremtünk. Ugyanakkor tudnunk kell azt is, hogy a naponkénti utazás a bejáró embereket szellemileg és fizikailag is fárasztja. Az az idő, amit úton töltenek, a pihenő- és szórakozó idejüket csökkenti, vagy teljes egészében elfoglalja. Ma már egyre kevesebbet kell beszélünk azokról, akik a két műszak után (a munka, utazás) még a harmadik műszak letöltésére is vállalkoznak, — a kétlaki munkásokra gondoltam itt. Elsősorban a mezőgazdasági munka volt sokak számára a harmadik műszak. A mezőgazdaság szocialista átszervezése rohamosan megszünteti ezt a kényszerhelyzetet.

A bejáró munkások kulturális helyzetén egy ember önmagában semmit sem tud változtatni. Egy egészséges és jószándékú közösségnek kell kialakulni, melynek tagjai közös erővel próbálnak javítani a helyzeten. A társadalmi szervek ügyévé kell tenni ezt a feladatot (párt- és tanács szervek, hazafias népfront, TIT, kultúrotthon, KISZ, könyvtár). A bejáró munkások szabadideje nem folyamatos és huzamos idő. Ez tehát nem alkalmas arra, hogy ugyanazokkal az eszközökkel közelítsük meg őket, mint a falu többi dolgozóját. Nem szabad számukra nagylélekzetű ismeretterjesztő előadásokra gondolni, ez a forma falun sokat veszített már a megfelelésségéből.

Elmondhatjuk tehát előljáróban azt, hogy a lehetőségek csak a rövid műfajt engedélyezik. Vegyük azt is figyelembe, hogy az utazás fele a fárasztó fizikai, vagy szellemi munkából hazafelé történik. A második elv tehát az legyen, hogy minden, amit adunk feloldást, felüdülést, jelentsen milyenségben és mennyiségben egyaránt.

Művelődési lehetőségek klubokban, kultúrotthonokban:

Ezek az alkalmak számszerűleg nem érhetik el a heti, de kétheti időközöket sem, mert állandóan szem előtt kell tartanunk ezeknek az embereknek az időbeli kötöttségeiket. Ha rendezünk számukra valamit, ne feledjük el a családtagok meghívását. A klubfoglal-

kozás állhat rövid történelmi, irodalmi, zenei műsorból — a rövidséget sokszor hangsúlyozzuk — és utána kötetlen foglalkozásokból. Legyen ott rádió, törekedjünk arra, hogy lehessen televízió, sakk és sok könyv.

Csak helyeseltető kezdeményezés lenne a KISZ részéről, ha a József Attila olvasómozgalmat megszerveznék a bejáró dolgozók körében. Igen komoly példát mutattak ezen a téren a Veszprém megyei KISZ szervezettek. Érdeklődést kelthetnek a mozgalom iránt a várótermek falán elhelyezett felhívásaik, a dolgozók címére megküldött hívólevelek. Nem szabad arra várnunk, hogy majd felkeressék bennünket az érdeklődők, keressük fel mi őket.

Üzemi patronálás:

Helytelen nézet arra várni, hogy a bejárók művelődési lehetőségeivel foglalkozzon az üzem. Nem is lehet, mert az üzem jobban van kötve az időhöz, mint mi. Viszont ők is tudnak segíteni. A községek népművelési vezetői forduljanak ahhoz az üzemhez, hová a munkások zöme jár és kériék támogatásukat. Van már erre is példa és éppen Borsodban. Például az Építők Szakszervezeti Központja Rákóczi-falvának ajándékozott televíziót és külön 10.000 Ft-ot, a Borsodi Széntröszt Duzsnok községnek keskenyfilmvetítőt adott, Nagybarcán és Parasznyán társadalmi mozi működött. Vannak már kezdeményezések, elsősorban a községi népművelési szerveken múlik, hogy az ő falujuk is kapjon támogatást. Mozgalommá lehet és kell fejleszteni ezt a ténykedést, csak ne várjuk meg azt az időt, míg az üzem felkeres bennünket, találunk arra mi hamarabb alkalmat. A patronálási szerződés azonban ne legyen egyoldalú. Ha az üzem fáradozik, a község vezetősége és a bejárók maguk tegyenek meg mindent a felajánlott lehetőségek kiaknázására.

A bejáró dolgozók népművelése utazás közben:

Az utazás egyetlen népművelési ágnak enged tág teret, s ez az olvasás. Tegyük hozzá, hogy a MÁV s talán talán már a MÁVAUT is tud olyan környezetet biztosítani a várakozásnál és az utazásnál is, ahol az olvasás megvalósítható. Magam is bejáró ember vagyok. Naponta 80 km-t utazom és igen sokat figyelek és látok ezeknek az utazásoknak a lélektanából. Legyen szabad itt elmondani azt, hogy már egyre több olvasó embert látok, de még többen hódolnak az „ulti” szenvedélyének. Nincs itt semmi baj addig, amíg a játék csak a játék kedvéért folyik, de nem egyszer ültem olyan kártyások között, akik egy 40 km-es távolságon 50—60 Ft-ot fizettek ki forintos alapú játékban. Ez már nem játék, hazárdirozás csupán. Nem fog márhólnapra ez a helyzet megváltozni, de hogy ne maradjon így — érezzenek felelősséget és nem is keveset magukban a könyvtárosok. Keressenek alkalmat arra, hogy találkozhassanak ezekkel a bejáró emberekkel. Ez a találkozás lehet személyes és lehet közvetett is. Az állomások várótermibeigen igen elférne egy-egy jó plakát (a járási könyvtár minden községnek küldött), ami felhívja a figyelmet a könyvtárra. Az utazók közül csak egyet nyerjünk meg, már sikerünk van, mert ez az egy sokakat hozhat magával. Nagyon vigyázzunk arra, hogy mit adunk olvasni azok kezébe,

akik 8 óra munka után még 3 órát utaznak. Ne legyen az terjedelmes, és ne legyen az olyan mű, mely az elvontságot, csendet követeli meg a megértéshez.

A továbbiakban néhány téma és program-tervet közlünk, de azzal, hogy igen sok más lehetőség is van, ami az adott körülményekből is következik, s ne hagyjuk kihasználatlanul ezeket.

Végezetül annyit, akikben probléma, vagy jó ötlet születik a cikk olvasása után, próbálja megvalósítani otthon a falujában, és írja meg a lap szerkesztőségének. Ugy érezzük, hogy olyan problémát vetettünk fel, mely mindnyájunk közös gondja, s remélem, nem marad visszhang nélkül.

Kiselőadások témája:

1. Hasznos tanácsok az utazó ember egészségvédelméhez.

2. Nagy utazók, nagy feltalálók élete.

3. A közlekedés jövője.

4. Káros szenvedélyek.

Az előadásokat minden esetben kössük össze filmvetítéssel.

Mit ajánljon a könyvtáros utazó embereknek?

Illés Béla: Fegyvert s vitézt énekek. Olcsó könyvtári sorozat.

Nagy Lajos: A tanítvány. Olcsó könyvtári sorozat.

Tolsztoj: Kozákok. Olcsó könyvtári sorozat.

Móricz Zsigmond: Rokonok. Olcsó könyvtári sorozat.

Karinthy Ferenc: Budapesti tavasz. Olcsó könyvtári sorozat.

Seghers: A hetedik kereszt. Olcsó könyvtári sorozat.

Kosztolányi: Pacsirta. Olcsó könyvtári sorozat.

Oravecz Paula: Kócos. Olcsó könyvtári sorozat.

Hasek: Svejek. Olcsó könyvtári sorozat.

Jókai: A fehér rózsa. Olcsó könyvtári sorozat.

Tolsztoj: Anna Karenina. Olcsó könyvtári sorozat.

Berkesi András: F. B. 86. Olcsó könyvtári sorozat.

Tabi: Humorban pácolva. Olcsó könyvtári sorozat.

Rideg Sándor: Indul a bakterház. Olcsó könyvtári sorozat.

Solohov: Emberi sors. Olcsó könyvtári sorozat.

Mikszáth: Vidám írások. Vidám könyvek sorozat.

Jerome: Három ember kerékpáron. Vidám könyvek sorozat.

Pethő Tibor: Szuez, királynő, kalifák. Utikalandok sorozat.

Voynich: Vihar Itália felett. Ifjúsági könyvtár.

Győri Erzsébet

A gagybátori könyvtár munkájáról*

Négy éve, hogy elvállaltam a népkönyvtár vezetését. Szívesen vállaltam, mert szeretek olvasni, szeretek emberek között lenni. Kezdetben nagy gondot okozott az emberek közömbössége. Alig néhány olvasóval kezdtem meg munkámat, többnyire gyermekek voltak. Abban az időben minden alkalmat kihasználtam arra, hogy emberekkel találkozzak, könyvekről, olvasásról beszélgessek velük. Könyvtárunk a község legforgalmasabb helyén, a kultúrotthonban van elhelyezve. Szerdán és vasárnap tartom nyitva. Különösen a vasárnapi nyitvatartás hozta meg az eredményt, az emberek jobban ráérnek, szórakozási lehetőségnek számít a könyvtár meglátogatása. Mindenkit ismerek a faluban, akiket hívtam, szívesen jöttek és egy jól összekovácsolódott kis közösség alakult ki, akik szívesen hallgatnak meg, ha egy-egy jó könyvet ismertetek. Először azokat a könyveket kérték, melyekről beszélgettünk, Mikszáth, Móricz, Jókai könyveit. Örömmel hallgattam végig, amikor ők mondták el véleményüket az olvasottakról. Sok apró szívességnek tettem eleget: megszereztem olvasóimnak olyan könyveket is, melyek nem voltak meg könyvtárunkban. Sokszor egész kis közösség írogatott recepteket, házi tanácsokat a kölcsönkért könyvekből. Az ilyen apróbb figyelmességgel igen sok embert szoktattam oda, akik ma már nemcsak háztartási tanácsadókat olvasnak. Igen sokat jelentett, hogy folyóiratok is járnak könyvtárunknak, ma már nem újdonság, hogy vita alakul ki egy-egy cikk-

ről. A könyvtárban kezdődtek el azok a beszélgetések, hogy milyen előnyös lenne a községünkben lévő két termelőszövetkezet egyesítése. Ezek a beszélgetések azután túlmentek a könyvtár falán, ma már egyesített szövetkezetünk van.

A Nőtanács vezetőségi munkájában is résztveszek, így jutottam közelebb az asszonyokhoz. Közös tervet készítettünk arra vonatkozóan, hogy mi, asszonyok, hogyan segítsük a szövetkezeti alap megnövelését. Elhatároztuk, hogy kezünkbe vesszük a baromfityesztést, s azt saját erőnkől végezzük el. Könyvtárunkban szép számmal vannak olyan szakkönyvek, melyek ebben a munkában segítségünkre vannak, s amikor új könyvet vásárolok, mindig figyelembe veszem a baromfityesztéssel foglalkozó könyveket.

A férfiak is aktív olvasók lettek. termelőszövetkezeti gyűlésen, tanácsülésen kerestem fel őket, könyvet ajánlottam és vittem nekik a munkájukhoz. Ezért nincs baj ma már nálunk a szakkönyv olvasásával. A legnehezebb munka a fiatalság megszervezése volt. Sokat beszélgettem velük, először a KISZ-be csalogattam őket. Ekkor már könnyebben ment a munkám. A KISZ-szervezet is segített, s ma már szép számú KISZ-fiatal olvas könyvtárunkból.

A gyermekekről sem feledkeztem meg. Nekik nem elég, hogy jó könyvet adok a kezükbe. Igen fontos dolog arról elbeszélgetni velük. Igen szeretik a mesedélutánokat, ahol nemcsak én mondok mesét, hanem ők is szerepelnek, ezeket a délutánokat a szülők is szívesen látogatják. A tanyán élő két családnak ma-

* Megjelent az encsi Könyvtári Értesítő 1. számában.

gam szoktam elvinni a könyvet, mert munkájuk nem engedi meg, hogy ők jöjjenek be a könyvtárba. Van még olyan ember a faluban, aki nem látogatja a könyvtárat, de azokat én szoktam meglátogatni, és nem veszik tolakodásnak, sőt örülnek neki, mert jó könyvet kapnak. Ez a kevés figyelmesség olyan becsületet adott könyvtárunknak, hogy a falu vezetői min-

den tömegszervezeti munkában megkérdezik a véleményemet. Szívesen és szeretettel végzem ezt a munkát, s mindenkinek csak azt tudom mondani, hogy nem lehet ezt azért végezni csak, mert valakinek el kell látni ezt a feladatot, szív és lélek kell hozzá és nem szabad a fáradságot ismerni.

Béres Bertalanné

Az olvasómozgalom fejlődése Tiszakesziben

Mint pedagógus tapasztaltam, mennyivel gazdagabb annak a gyermekeknek szókinccse, amelyik rendszeresen olvas. Egyik legfontosabb feladatomban tartom, hogy az olvasás a gyermekek vérévé váljék, tudásvágyuk állandóan fokozódjék. Ezért igyekszem rendszeresen mesedélutánokat tartani. Csak így számíthatunk arra, hogy az általános iskola elvégzése után is olvasója maradjon a könyvtárnak, ha most megszerettük velük a könyvet. Könyvtárosnak lenni nem a legkönnyebb, de nagyon szép feladat.

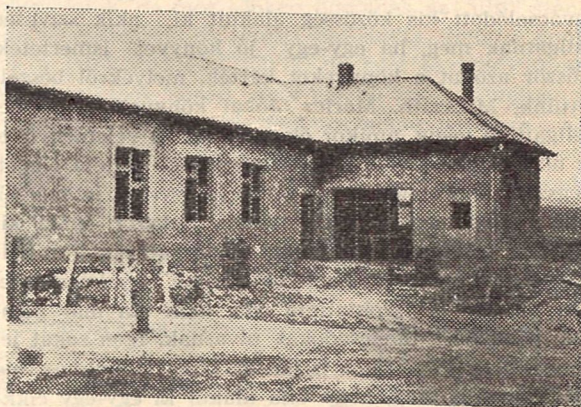
Visszagondolok magamra, mint kezdő könyvtárosra. Mennyi nehézséggel kellett megküzdenem. Nagy gondot adott a szervezés munkája is, de a legnehezebb az volt, amikor az olvasó a következő megjegyzéssel hozta vissza a könyvet: „Nem tetszett, nem kérek többet!” Egyik legfőbb oka ennek a könyvállomány szegénysége volt, nem volt választék. Ekkor a megyei könyvtár jött segítségemre, majd pedig a járási könyvtár. Jó könyvekkel gazdagították a könyvtár állományát. Ezután felkutatottam az olvasni szerető embereket. Látogatásom nem volt hiábavaló, hiszen egyik napról a másikra 27 dolgozó paraszt iratkozott be a könyvtárba. Számuk folyton gyarapodott. Ellátogattam a KISZ-szervezetbe is. Irodalmi esteket rendeztem Vörösmarty, Arany, Ady, József Attila költészetéről. E rendezvényekbe bevontam az ifjúságot is. Könyvismertető előadásokat tartottam még a tanácsüléseken is. Könyvbált rendeztünk, s ezt évenként mindig megrendezzük. Mindezek felkeltették a község dolgozóinak érdeklődését, s egyre nőtt az olvasók tábora. Igyekszem állandóan ébren tartani a könyvtár iránti érdeklődést az új könyvek propagálásával, hirdetések, kiállítások, könyvankétok útján is. A ritkábban olvasóknak a lakására is elmentem, s elbeszélgettünk egy-egy könyvről. Az olvasókkal való fojlalkozás figyelmeséget, udvariasságot és türelmet kíván a könyvtáros-tól. Kölcsönzések alkalmával felelevenítik egy-egy könyv tartalmát, s a mondanivaló meglátatása, a főhős jellemének megítélése sokszor érdekes vitára adnak alkalmat. A jó könyv a könyvtár egyik legjobb propagandistája. Egy-egy kedveltebb könyvért gyakran 10-en is jelentkeznek. Jókai, Mikszáth, Gárdonyi, Móricz művei, Puskin és Tolsztoj elbeszélés kötetei állandóan forgalomban vannak. Verne műveit nemcsak az ifjúság, hanem a felnőttek is kedvelik. De szívesen olvasnak a legújabb kor magyar és külföldi irodalmából is. A kultúrötthonban a KISZ-fiataloknak rendszeresen tartok könyvismertető előadásokat, zömmel a

legújabb irodalom termékeiből. Rendkívül megnő az az érdeklődés egyes könyvek után a belőlük készült film bemutatásakor. A Csendes Don, a Háború és béke, a Szent Péter esernyője című filmek vetítése után az olvasók jórésze ezeket a műveket kérte. Jó propaganda lehetőséget biztosít a faliújság is. Itt szoktam elhelyezni a legközelebbi rendezvényekről, az új könyvek érkezéséről, stb. szóló könyvtári híreket. A plakátoknál a figyelmet megragadó rajz mellett a tömör, ötletes felírásokra törekszem. Az „Így vitted el! Így hoztad vissza!” felírású plakát olyan hatással volt az olvasókra, hogy azóta állandóan fedik a könyveket. Ez annyira szívügyükké vált, hogy többen már csak a szövetkezetben vásárolt papírt használják e célra.

Községünkben a múlt év decemberében fejeződött be a termelőszövetkezeti fejlesztés. A könyvtár felkészült a megnövekedett igények kielégítésére. Állományunkban megtalálhatók a nagyüzemi mezőgazdasággal foglalkozó művek legfontosabbjai. E művek olvastatása ma még egyik legnehezebb feladatomban tartom. Ez évben legfontosabb célom, hogy a szépirodalmi művek mellett a politikai irodalom és a mezőgazdasági szakkönyvek iránti érdeklődést fokozzam.

Könyvtárunk ez év januárjában került tanácsi kezelésbe. Tanácsülésem számoltam be a könyvtár 1960. évi munkájáról. A tanács kedvezően értékelte a könyvtári tevékenységet, s egyben megszabta a következő időszak legfontosabb feladatait is.

Hubay Mihályné

Kázmárc községben is új kultúrház épül. Ebben a kultúrházban is önálló elhelyezést kap a községi könyvtár.

Betekintés a kékedi könyvtár életébe

Kéked aprócska falu az országhatáron, 660 lélekkel. És még ez a kis falu is területileg megosztott, Alsó- és Felsőkéked között jó kilométeres út, meg egy meredek partú domb teszi nehezkessé a kapcsolatot. Iskola, könyvtár, mindenféle kulturális megmozdulás helye Alsókéked.

A könyvtárosnak külön kell gondolnia a felsőkékedi olvasókra is, akik bizony meggondolják, hogy egy-egy könyv miatt elinduljanak-e megmászni a partot. Előszörban rájuk való tekintettel vezetem be a könyvek egy részének szétküldését. Hogyan történik ez?

Természetesen ismernem kell az igényeket: ki mit szeret olvasni. Ezután beszervezek olyan iskolásgyermeket, akiknek szívügyük a könyvterjesztés — ilyenek számosan akadnak a felső tagozatban — és ők viszik szét a könyveket. Nem sajnálom a saját zsebemből kiemelni néhány forintot, hogy azon 50 filléres füzeteket vegyek. Ezeket szétosztom a könyvterjesztők között. A füzet egy-egy lapjára kerül egy-egy olvasó neve, száma. A gyermekek, mikor kézhez kapják a könyvet, az olvasófüzetet írják alá, ők pedig a maguk kis füzetét az olvasókkal íratják alá. Az olvasók tudják, hogy visszaküldeni könyvet csak a hozzájuk besztott könyvterjesztőn keresztül lehet.

Itt merül fel a kényes kérdés: a tanulók kezébe csak olyan könyvek kerülhetnek, melyektől nem kell félni, hogy esetleg beleolvasnak. Erre feltétlenül kell gondolni és nagy elővigyázatossággal kell eljárni. Alapja, hogy a könyvtáros ismerje a kezéből kiadott műveket. Azokat, amelyek nem kerülhetnek a gyermekek kezébe, nem is küldöm velük, csak üzenetet küldök, vár rájuk egy jó könyv, jöjjön be értük egy felnőtt családtag.

A tanulók segítségével történő könyvterjesztést naponta végzem. Kultúrházunk még nincs felavatva, a könyvtárszekerény jelenleg az iskolában van elhelyezve, így ez nem okoz nehézséget. Azáltal, hogy minden nap hozhatnak a tanulók könyvet cserélni, rugalmasan, gyümölcsözően folyik a munka.

Azok az olvasók, akik maguk mennek könyveket válogatni, szintén tudják, hogy a délutáni órákban bármikor rendelkezésükre állok. Talán túl nagy áldozatnak tetszik az olvasóknak ilyen kötetlen keretek közti kiszolgálása, de számomra nem az. Egyrészt ott lakom az iskolaudvarban, néhány lépés csak a könyvtárszekerény. Másrészt a csekély munkatöbbletért bőven kárpótol az öröm, hogy jött valaki, akinek könyvet adhatok a kezébe, kultúráját, tudást lophatok az életébe.

Múlt évben a kölcsönzött kötetek száma 3775 kötet volt. Ez azonban nem fedi a teljes valóságot, mert gyakran kiderül, hogy a kölcsönadott könyv nincs az olvasónál. A nyomozás aztán elvisz a harmadik szomszédba, akik már a második szomszédban kapták kölcsön a könyvet. Ez a „maszek” kölcsönzés, bármennyire is küzdök ellene, előszörban Felsőkékeden folyik, ahonét valóban nehezebb lehozni és ismét visszavinni a könyveket.

Könyvtári állományunk kevés: mindössze 270 kötet. Az ez évben beiratkozott olvasók száma viszont elérte a 140-et. És vannak olyanok, mint az öreg Kuzma bácsi, akinek nem tudok egyéb könyvet küldeni, mint azt a néhányat, amit havonta hoz a posta. Pedig szeretne többet is elolvasni. A fia sem marad mögötte, bár vele könnyebb a dolgom. Az öreg Kuzma itt él a faluban egész évben. A fia kora tavasztól késő őszig csak szombatoként jár haza, de megköveteli a kislányától, hogy szombatra könyv várja otthon, mert az egész heti nehéz fizikai munka után ez a szombat esti és vasárnapi szórakozása.

Az iskolások is mennyivel többet olvasnának, ha volna mit. Jó lenne, ha a cserére bővebb alkalom nyílhatna, legalább havonként cserélhetnénk 20 kötetnyi könyvet.

A könyv szeretetét, sőt tiszteletét állandóan igyekszem olvasóimban növelni. Ha új könyvek érkeznek, azt valósággal ünneppé avatom. A postáról mindig az iskolásokkal hozatom ki a könyveket, együtt nézzük meg új kincseinket, együtt örülünk nekik, a gyermekek szemeláttára írom be a leltárkönyvbe. Ez a kezem alatt felnövekvő ifjúság szereti, becsüli a könyvet. Figyelik a visszahozott könyveket, épek-e, tiszták-e, és bizony összeszidják azt, aki megrongálta valamelyiket. És ajánlják egymásnak: „Olvasd el, mert nagyon szép! Vidd el anyukádnak, az én anyukámnak is nagyon tetszett.”

A tanács, a népművelési előadó szintén szívén viseli a könyvtár ügyét. Örülnek, hogy jól megy a munka. A tanács az új kultúrház építésénél gondolt a könyvtár jó elhelyezésére is. Félig kész kultúrházunkban csinos kis helyiség készül a könyvtár számára, már a bútorokat is megvettük hozzá.

Most alakult termelőszövetkezetünket is igyekszem támogatni. Minden rendelésnél néhány művel a mezőgazdaságra is gondolok. Megrendeltem a Mezőgazdasági Technika című folyóiratot is. Ennek minden számát, valamint az újonnan kiadott szakkönyveket elküldöm az agronómusnak.

Speciális helyzetünknel fogva — Kéked fürdőhely — nyáron sem csökken a forgalom. Amennyivel kevesebb dologidőben a helybeli olvasók száma, annyival emelkedik azt az üdülők. Örömmel kölcsönöznek könyvet nemcsak az itt üdülő családok, hanem a hosszabb táborozásra jövő gyermekek is.

Probléma mindenütt akad, tehát nálunk is. Legfőbb problémám, mint az kiviláglott az eddig elmondottakból is, több könyvre lenne szükségünk. Sokat segítene, ha több letéti anyagot kapnánk.

Dr. Hunyady Józsefné

A GYERMEKKÖNYVTÁR az iskolai munka segítségével 30 általános iskolának és a járási könyvtáraknak eljuttatta a „Helytörténeti vonatkozások a VI., VII., VIII. osztály történelmi anyagához” című összeállítást.

Könyvtári munka Szuhafőn

1957. októberében vettem át az akkor még letéti könyvtárat, mely az iskolában volt elhelyezve. 1960-ban az átalakított művelődési otthonban kaptunk helyiséget. A könyvtár állománya csupán 333 kötet, de a mindössze 423 lelket számláló községben viszonylag elrendő.

A könyvtári élet kezdetben nehezen indult meg. Felsőtagozatos gyermekekkel küldtem egy-egy ismert családhoz könyveket. Akadt, aki visszaküldte. Oda személyesen vittem, s nekem már restelték visszaadni. Ma már erre nincs szükség. Jelenleg 112 beiratkozott olvasónk van, ez a szám szinte minden kölcsönzési napon (vasárnap délután) gyarapodik. A kölcsönzési tevékenységben kis aktívák (3 általános iskolai kislány) segédkeznek. Az olvasókkal való foglalkozás nemcsak a könyvtárban történik, hanem úgyszólván mindenütt: ismeretterjesztő előadások, tanácsülések, filmvetítések, valamint egyéb összejövetelek alkalmával. A könyvtár 51 dia-filmmel is rendelkezik. Hetenként rendszeresen tartunk dia-vetítéseket, melyeken fiatalok és fel-

nőttek egyaránt résztvesznek. Közkedveltek és látogatottak a könyvismertetések is. Kár, hogy idő és előadó hiányában csak ritkán tarthatunk, kivéve az őszi-téli időszakot.

Az olvasókkal való foglalkozás a könyvtáros legfontosabb teendője. Ma még sokan keresik a könnyű, szórakoztató műveket. Egyre inkább érezhető azonban az olvasók ízlésbeli fejlődése is. Sokszor még egy ilyen kis községben is nehéz az igények kielégítése. Egy-egy kedvelt könyvet 10—15-en is szeretnének egyszerre kikölcsönözni.

Az eredményes munkát jelentős mértékben segíti a tanáccsal való jó kapcsolat. Ez évre is 1000 forintot adott községfejlesztésből a tanács állománybővítésre. Tervünkben szerepel ez évben két üveges szekrénynek, asztalnak, valamint székeknek a beszerzése is. Csinosodik, gyarapszik könyvtárunk évről évre, s remélem, az elkövetkezendő időkben még eredményesebb munkát végezhetünk.

Vizsolyi János

A mogyoróskai könyvtár munkájáról

A mogyoróskai könyvtár eddig az utolsók között kullogott a járásban. Ennek az egyik oka az volt, hogy az alvág legsárosabb részén helyezték el a könyvtárat, s a vasárnapi kölcsönzések alkalmával kevés ember merészkedett el ünneplőben az alvágba. Ekkor vettem át a könyvtár vezetését, s a könyvtárat az alvégről a falu középpontjában lévő lakásomba helyeztük át. A járási könyvtár az eredményesebb munka érdekében rövid idő alatt 56 kötetről 157 kötetre fejlesztette az állományt. A könyvtár áthelyezése és az állomány nagyobb arányú fejlesztése meghozta a kívánt eredményt. Míg az 1960. év első felében mindössze 60 kötet könyvet kölcsönzött a könyvtár, az év második felében, augusztustól 378 kötetet. Igaz, minden alkalmat megragadtam, hogy az olvasók és a kölcsönzött kötetek számát emeljem. Megfigyeltem például, hogy a mamák kíváncsiságából rendszerint belelapoznak leányaik olvasmányába. Megtetszik nekik, s ők is elolvassák. Legközelebb a kislány már úgy jön könyvért, hogy ne haragudjak, a

másikat még a mamája olvassa. Beírom tehát a mamát is olvasónak.

Magam is szeretek kézimunkázni. A könyvtárban is található jónéhány kézimunka könyv. A lányok, asszonyok hozzám járnak mintát kérni. Kapnak, de csak könyvvel együtt. Mindenkire csak az első kötetet nehéz rábeszélni, s később már alig tudom őket kielégíteni. Több olyan család van a faluban, ahol a családnak minden tagja olvas. Akadnak azonban még ma is asszonyok, szerencsére mind kevesebben, akik még a többieket is lebeszélnek az olvasásról. Ezek úgy vélekednek, hogy olvasni csak „nagyaságoknak” való. Az egyik 15 éves kislányt például megverték otthon, mert elolvasta a Noszty-fiú csete Tóth Marival című regényt. Kitarató és szívós nevelőmunkára van még szükség e 316 lelkes kis falucskában. E munkából a könyvtár is igyekszik kivenni a részét. Ez év első negyedévében 99 rendszeres olvasója volt a könyvtárnak, s 329 volt a kölcsönzött kötetek száma.

Szabados Jánosné

Pillanatkép az ondi községi könyvtárból

Négyessy Istvánnal beszélgettem a minap Ond községi könyvtári életéről, az eredményekről, gondokról, bajokról. A rövid beszélgetés néhány epizódját kívánom elmondani olvasóinknak.

Négyessy István igazgató, aki egyben a 740 lakosú kisközség lelkes könyvtárosa is, barátságosan fogad. Nem kis feladat van a vállán, hisz azonkívül, hogy ő az iskola igazgatója, a község könyvtárosa, népművelési ügyvezetője, még ő a Megyei Tanács Művelődés-

ügyi Osztálya mellett működő Népművelési Állandó Bizottság elnöke is. 450 kötetes könyvtára van ennek a kis községnek, az állomány nagyon jó összetételű. Mindezt az állománynyilvántartásból látom, mert a könyvek nagy hányada az olvasóknál van. Elismerően kell szólnom a könyvtár első negyedévi eredményéről. 172 beiratkozott olvasója van, van közöttük iskola gyermek is, de általában a hazavitt könyveket a család minden tagja elolvassa. A könyvtár olvasói az

eiső negyedév folyamán 935 kötet könyvet kölcsönöztek ki. Ez mutatja, hogy Négyessy elvtárs rendszeresen betartja a heti könyvkölcsönzéseket. A könyvvédelem is jól megszervezett, az olvasók minden egyes könyvet papírba csomagolnak, s a nagy forgalom mellett is feltűnően jó a könyvek állapota.

Négyessy elvtárs elmondotta, hogy az olvasás a termelőszövetkezeti mozgalom megalakulása óta fokozódott, sokkal nagyobb ma az érdeklődés, mint tavaly volt. A könyvtár rendes nyitvatartása egyébként vasárnap van, pénteken ismeretterjesztő nap van a faluban. Négyessy elvtárs a pénteki napokat is felhasználja kölcsönzésre. A termelőszövetkezeti fejlesztés 1960-ban kezdődött meg a községben. A könyvtáros kezdeményezésére 1959-ben összeültek a tanács vezetői, s utána beszerezték azokat a legfontosabb mezőgazdasági szakkönyveket, amelyek a szocialista gondolkodásnál elengedhetetlenül szükségesek. Négyessy elvtársnak a mezőgazdasági könyvek olvasatásában egyszerű, de jó módszerei vannak. Elhívja a könyvtárba a termelőszövetkezet mezőgazdászát, megmutatja neki a mezőgazdasági könyveket, s a szükségeseket a mezőgazdász kiválogatja. Legutóbb gyümölcsstermelési szakkönyveket válogatott ki, s a termelőszövetkezet gyümölcsösében dolgozó brigád minden tagja áttanulmányozta e könyveket, s csak azután kerültek vissza

a könyvtárba. Négyessy elvtárs ezenkívül nagyobb nyilvánosság előtt is törekszik a mezőgazdasági könyvek olvasatására. Például a termelőszövetkezet közgyűlésén az összes mezőgazdasági könyvből kiállítást rendezett. A közgyűlésen elmondotta, a kiállításnak az a célja, hogy a kiállított könyveket a tagok el is vigyék. S valóban úgy történt, egyetlen könyv sem maradt a helyén.

1960 őszén Móricz Zsigmondot kellett népszerűsíteni a községben, mert csodálatos módon — szinte hihetetlen — nem olvasták a községben Móricz könyveit. Műsoros irodalmi estet rendeztek, amely után levetítették a Móricz regényből készült Légy jó mindhalálig című filmet. Azóta ritkán lehet Móricz kötetet a szekrényben találni.

Négyessy elvtárs szerint erősen megnövekedett a KISZ-korosztályú fiatalok irodalom iránti érdeklődése is. Látogatja a KISZ-gyűléseit, s ezeket az alkalmakat is felhasználja a könyvek propagálására. Olvasási versenyt indított, egyelőre a tanulóknál, de bekapcsolódnak KISZ-fiatalok is. A versenyben részt vevők olvasási naplót vezetnek, s az év végén bemutatják azt a könyvtárosnak. A tanév végén a legszorgalmasabb olvasókat könyvjutalomban részesíti. Egyes összekapcsolása ez az iskolai és a népművelési munkáknak.

— orosz —

Néhány perc a szendrői és a mádi községi könyvtárban

A szendrői községi könyvtár barátságos kis helyiséggel rendelkezik. Ma már a helybenolvasás is szokássá vált. Ebben az évben még egy helyiséggel gyarapodik a könyvtár, így lesz külön olvasószobája is. Kolesánszky Dezső elvtárs, aki nemrégén vette át a könyvtár vezetését, nagy kedvvel és odaadással végzi a munkát. Csak február óta könyvtáros, de így is a könyvtár I. negyedévi forgalma túlhaladja a 2000 kötetet. A látogatásunk előtti legutolsó kölcsönzési napon például 152 kötetet könyvet kölcsönzött ki az olvasóknak. Eddig 158 beiratkozott olvasója van a könyvtárnak. Az I. negyedévben kölcsönzött kötetek közül 469 kötet a társadalomtudományi és ismeretterjesztő jellegű. Amikor megkérdeztük, hogy mi az oka az ismeretterjesztő művek magas olvasottságának, Kolesánszky elvtárs ezzel indokolta: „Érdeklődés van az emberekben.” Elmondotta, hogy amikor átvette a könyvtár vezetését, az olvasók már mondogatták egymásnak: a szekrényből is kell egy könyvet vinni, mindegy, hogy milyet. Ugyanis a könyvek nagyrésze könyvespolcon van, csak az ismeretterjesztő művek vannak szekrényben. Tudatos nevelőmunka eredménye

AZ ENCSI JÁRÁSI KÖNYVTÁR, amely eddig a járási kultúrotthonban volt elhelyezve egyetlen szobában, május hónapban új otthonába költözik át. Az újonnan épült könyvtárat — mely egyébként az első könyvtári célra épült épület Borsod megyében — a következő számunkban bemutatjuk olvasóinknak.

az olvasóknak az ismeretterjesztő művek iránti érdeklődése.

Kolesánszky elvtárs eddig tanácstítkár volt, most hogy nyugdíjba került, szívesen és örömmel vállalta el a könyvtár vezetését. Ő maga is nagyon szeret olvasni, és mindig örül annak, ha új érdeklődők jönnek el a könyvtárba. A könyvtár majd 1000 kötettel rendelkezik, a lakosság számához viszonyítva azonban még ez is kevés (3780), de az évenkénti költségvetési összeg biztosítja majd az állomány kielégítő növekedését. Ebben az évben is 5000 forintot kapott a könyvtár községfejlesztésből könyvbeszerzésre.

Nagy forgalom volt az első negyedévben a mádi községi könyvtárban is.

A mádi könyvtár jelenleg még az iskolában van elhelyezve, de a most épülő szép kultúrházban rövidesen méltó otthonra talál. Itt nagyobb lehetőség lesz az olvasómozgalom kiszélesítésére.

Az iskolai elhelyezés másik hátránya még az is, hogy nem központban van. Ennek ellenére több mint 2500 kötet volt a könyvtár első negyedévi kölcsönzése. A legforgalmasabb hónap február volt, 1000-nél is több volt a kölcsönzött kötetek száma. Jelenleg 135 beiratkozott olvasója van a könyvtárnak, s az olvasók számának növelése érdekében a könyvtáros, Sélley Lajosné minden alkalmat megragad. Ez évben a KISZ-fiatalok között kíván nagyobb szervező munkát folytatni.

— orosz —

MISKOLC KÉT ÚJ KÖNYVTÁRÁRÓL

A Városi Tanács az elmúlt 9 év alatt létesült 9 városi könyvtár fenntartásán kívül további új könyvtárak létesítését határozta el. A városi könyvtárfejlesztési programnak megfelelően, két új könyvtár kezd meg működését a második negyedév folyamán. A túlnépesedett belváros olvasni szerető lakóinak ma még fájó pontja, hogy olvasmányaikat nehezen tudják megszerezni. A II. Rákóczi Ferenc könyvtár nagy erőfeszítéseket tesz a megnövekedett olvasótábor és az állandóan jelentkező újabb olvasók befogadására, gyors kiszolgálására; ám a nagy forgalom miatt így is elkerülhetetlen a sorbanállás kölcsönző részlegeinknél. Sürgősen szükség van tehát az I. kerületben újabb könyvtárra.

Az I. kerületi Déryné utca 5 szám alatt a Kamarszínházzal közös épületben nyílik meg a városi tanács Központi Könyvtára. Az új könyvtár egyik nevezetessége, hogy szabadpolcos kölcsönzési módszerekkel fog működni. Ez megkönnyíti a könyvek kiválasztását, ugyanakkor meggyorsítja az olvasók kiszolgálását is. Azok az olvasók, akik már megszerették a katalógusok használatát, továbbra is katalógusból (betűrendes és szakrendi) választhatják ki olvasmányaikat. A könyvtár állomány összeállítását két éves gyűjtési munka előzte meg. Ez idő alatt 100 000 forint összegnek megfelelő 4362 darab könyv gyűlt össze. Az állomány továbbfejlesztésére ez évben 60 000 forint áll rendelkezésre. A könyvek összegyűjtése és feldolgozása alapos munkát igényelt. A 2301 kötet szépirodalmi műben a világirodalom klasszikusain kívül a mai haladó irodalom is megtalálható. A gyermek és ifjúsági olvasókat 719 kötet várja. Az ismeretterjesztő és tudományos irodalom 1342 kötetet számlál. Az új könyvtár másik nevezetessége lesz a még szervezés alatt lévő idegen-

nyelvű részlege. A nyelvtanuláshoz szükséges nyelvészeti szakkönyveken kívül a nyelvgyakorlást biztosító szépirodalmi művek is kölcsönözhetőek lesznek. A legfontosabb nyelvszótárak az érdeklődőknek szintén rendelkezésükre állnak. Az idegennyelvű gyűjtemény 3513 kötetet tesz ki 65 000 forint értékben. Ebből szépirodalmi mű 2810 darab, míg a további 703 darab a filológia, művészetek, társadalomtudomány stb. szakok között oszlik meg. Nyelvek szerint vizsgálva: német 1138 darab, orosz 847 darab, francia 594 darab, angol 316 darab és egyéb nyelvekből 438 darab könyv várja az érdeklődőket.

A II. kerületi vasgyári lakónegyedben is csupán néhány nap választ el a városi kerületi könyvtár megnyitásától. E munkáslakta terület a múltban kulturális téren nagyon elhanyagolt része volt városunknak. A felszabadulás után létesült filmszínházak, kultúrotthonok, szakszervezeti klubok, könyvtárak után a Városi Tanács újabb kulturális intézményt ad a kerület lakosságának az új könyvtárral. A II. kerület Korház út 2. szám alatti fiúiskola épületében elhelyezett könyvtárhelyiségekben már sorakoznak a könyvek a polcokon. Könyvállományának összeállítását 1 éves gyűjtési munka előzte meg. Egy év alatt körülbelül 70 000 forint értéknek megfelelő 2778 kötet könyv gyűlt össze. Állománygyarapítása folyamatosan halad és, még ebben az évben további 30 000 forintot fordítanak könyveszerzésre. A meglévő könyvekből szépirodalmi mű 1368 darab ifjúsági és gyermekirodalom 616 darab, míg a szakkönyvek és a tudományos irodalom 794 darab. A több mint 100 000 forintos költséggel létesített könyvtárhoz a II. kerületi tanács is 10 000 forintos KÖFA hiteltámogatással járult hozzá.

Gáspár Mihály

Könyvtárak a mai magyar irodalom megszerettetéséért

„A mai magyar irodalom olyasfajta növény, ami a szeretet nélkül nem tud fejlődni. Szeressük ezt az irodalmat, és ha szidjuk, akkor is úgy szidjuk, hogy érezzük belőle a féltést, hiszen a mai irodalmunk mégis a mi gyermekünk.” Ezekkel a szavakkal ajánlotta Darvas József a mai magyar irodalmat a szikszói dolgozóknak a januárban rendezett író—olvasó találkozón. Hogy a könyvtárosok mennyire tudatában vannak ennek, és milyen mélyen érznek felelősséget irodalmunk jövőjéért, annak nap mint nap tanújelét adják, amikor szinte mozgalmat indítanak a mai művek beszerzéséért, olvastatásáért. S hogy nem hiába teszik, azt igazolják az egyszerű falusi embereknek rendezett irodalmi estek, ankétok és könyvismertetések, ahol azt tapasztaljuk, hogy érdeklődésük számontartja íróink sorsát, egyéni életüket, irodalmi alkotásaikat és terveiket a jövőre vonatkozóan.

Ez a tapasztalat adta könyvtárosainknak azt a gondolatot, hogy erejükhez mérten mindent megtegyenek

az író és olvasó találkozások érdekében. Az elmúlt évben megyénkben csaknem minden járási könyvtárban találkoztak írók az olvasókkal, s ez a törekvés a következő időkben is egyre sűrűbben válik valóra.

A szikszói dolgozók Darvas Józsefet hívták meg maguk közé. A Magyar Írók Szövetsége elnökét — az egyik legilletékesebbet — kérték meg, hogy beszéljen a mai magyar irodalom kérdéseiről, életéről, jövőjéről. Az író előadásában képet adott a mai magyar irodalom helyzetéről. Eloszlatta azt a sokfelé még ma is élő tévhitet, hogy az ellenforradalmat az írók csinálták. Elmondotta, hogy az 1956-os események szétzilálták az írók sorait, de az Írószövetség megalakulása óta eltelt idő biztató jeleket mutat. Ma Magyarországon már hallgató író nincs. Ha pedig hallgat, az csak az ő hibája — mondotta.

Értékes beszámolót hallottak az olvasók az ifjúsági irodalomról és a mai magyar drámai irodalom helyzetéről. Ez utóbbiról elmondta, hogy nagy változásokat le-

het észlelni ezen a téren is. Ehhez hozzásegíti az írókat az, hogy soha ilyen drámai kort nem éltünk még, mint a mostani. A dráma világában születtek, születnek és a jövőben is fognak születni jelentős drámai alkotások. Ennek a hitelét mi sem bizonyítja jobban, mint a Szélvihar, a Kormos ég, a Hajnali tűz című drámák megjelenése. Ezek a művek is mutatják, hogy írónknak egyre jobban sikerül a mai paraszti élet legmélyebb és legigazabb konfliktusainak ábrázolása.

Az írói beszámoló után többen hozzászóltak és kérdéseket tettek fel. A találkozás igazi értéke a beszélgetés közben bontakozott ki, amikor egyszerű falusi emberek ott mondták el, hogy nagyon sok mai író még nem tudja a bennünket körülvevő valóságot és igazságot úgy ábrázolni, ahogyan valóban élünk. El-

mondották azt is — amikor írók egyéni életéről érdeklődtek —, hogy több írónak nincs meg az a szenvedélyes valóságmegismerés utáni vágya, mint a nagy magyar írónak, pl. Móricz Zsigmondnak. Csak az az író tudja a mai élet mély igazságait ábrázolni, aki ott van az emberek között.

Ennek a nagy igazságnak a felismerése vezet bennünket, könyvtárosokat ahhoz, hogy a jövőben minél több író és olvasó találkozzon egymással. Hasznos ez a fiatal, most kibontakozó szocialista irodalmunknak, a könyvtári munkának és az írónak is, akik ilyen módon is találkoznak azokkal az egyszerű emberekkel, akiknek életéről írnak.

Szabó Gyula

Borsod megyei írók és költők a megye termelőszövetkezeti községeiben

Az elmúlt évben számos jól sikerült író-olvasó találkozó volt Borsodban, melyeken neves budapesti írók vettek részt. Csak példaként kell szólnunk a tiszaladányi, a szentistváni, az abaújszántói és putnoki író-olvasó találkozókról, amelyek barátságos hangulatban folytak le, s hasznosak voltak mind az író, mind az olvasó közönség számára. Ebben az évben hasonlóan rendeznek író-olvasó találkozókat a Hazafias Népfront szervei, a vidéki könyvtárak, de ezek mellett meglepetésül szolgál az, hogy a borsodi írók csoportokban több mint 10 községben látogatnak el, ahol szerzői esteket tartanak, de felhasználják ezt a lehetőséget arra is, hogy megismerkedjenek a termelőszövetkezeti parasztok életével.

A kezdeményezés első kísérletével találkoztunk március 20-án Sajószentpéter községben, ahol 60 irodalomkedvelő gyűlt össze, hogy találkozzon a borsodi írók egy csoportjával, Kuzmányi Gusztáv íróval és Niklai Ádám költővel. Az irodalom iránti érdeklődés felkelését jelentette a Lévay József községi könyvtárnak ez a rendezvénye. Dícsérendő a kezdeményezés azért is, mert megyénk irodalmi életéhez, borsodi írónkhoz hozta közelebb a sajobszentpéteri közönséget. Meglepő volt, hogy értelmiségi foglalkozású egyénnel alig találkoztunk, többnyire munkások, munkásfiatalok, háziasszonyok jelentek meg.

A találkozót Sasvári elvtárs, a községi pártszervezet titkára nyitotta meg, majd a megjelent két szerző műsora következett. Kuzmányi Gusztáv két novellát olvasott fel, a „Csodálatos trojka”-t és a „Rözszenyaláb”-ot, melyeket nagy érdeklődéssel hallgatott meg a

AZ ENCSI JÁRÁSI KÖNYVTÁR irodalmi színpada legutóbb Garaúna községben vendégszerepelt nagy sikerrel. A községben tartott műsoros előadás címe „Rám gondol, szántván a paraszt” volt. Április hónapban Forró községben szervezett műsoros irodalmi estet „Tűztánc és ébredés” címmel a járási könyvtár irodalmi színpada.

közönség. Az utóbbi különösen megnyerte tetszésüket. A Vidróczky-történet keletkezési körülményeiről kérdést is adtak fel a szerzőnek. Kuzmányi elvtárs elmondta többéves gyűjtőmunkáját, ismertette, ki volt Vidróczky.

A műsorban Niklai Ádám „Pannóniától Borsodig”, „Reggel”, „Téli hajnal”, „Újmódi fohász”, „Változatok egy szőlőfürtre”, „A mag éneke”, „Esti sorok” című költeményeit hallhattuk. Az „Újmódi fohász” mély emberi mondanivalója megragadta a közönséget, de sikert aratott többi verse is.

A két szerző mély elismerést kapott a sajobszentpéteri közönségtől. A találkozó nemcsak a megjelent szerzők nyilvános szereplését jelentette, hanem közvetlen beszélgetés alakult ki az írók és a közönség között. A szerzők több mint 10 kérdésre adtak választ. A kérdések kisebb része személyi jellegű volt, egy-egy vers vagy novella megszületésével kapcsolatos, többségük komoly irodalmi érdeklődésről tett tanúságot. Javaslat hangzott el irodalmi kör megalakítására Sajószentpéter községben, s ehhez a borsodi írók segítségét kérték.

A községi pártszervezet nagytermében megrendezett két órás műsort Sasvári elvtárs zárta be, megköszönte a megjelent szerzők közreműködését. Hangsúlyozta, hogy Sajószentpéteren szükség van gyakori irodalmi rendezvények szervezésére, és az irodalmi kör megalakítására. A községi pártszervezet minden ilyen irányú törekvést készséggel támogat, és a lehetőségek biztosításához segítséget nyújt.

Az irodalmi est megszervezéséért dícséret illeti a könyvtárvezető elvtársnőt, aki bátor kezdeményezésével kellemes és hasznos estet szerzett a sajobszentpéterieknek.

E sikeres próbálkozás után még ebben az évben az alábbi községekbe látogatnak el a borsodi szerzők: Tiszalúc, Tiszacsermely, Hét, Bükkábrány, Kisgyőr, Répáshuta, Sajópetri, egy alkalommal pedig felkeresnek egy nagyobb tanyaközpontot is.

Ismerjük meg megyénk közművelődési könyvtárait

Járási Könyvtár, Edelény

Borsod megye könyvtárai közül hosszú múltra tekint vissza az edelényi járási könyvtár. 1952-ben alakult, s megalakulásakor 31 falusi könyvtár tartozott hatáskörébe. 1961-re a könyvtárak száma a járásban 54-re emelkedett, amelyekhez 4 fiókkönyvtár is tartozik. A könyvtárak szervezésének kezdeti idejében mostoha körülmények között kellett végezni a munkát. A járasi könyvtár 1960-ban fejezte be a hálózat teljes kiépítését, s ma a járás minden községében működik könyvtár, s gondoskodtak a kisebb tanyai települések könyvvel való ellátásáról is.

A járasi könyvtárnak megindulásakor csupán két helyisége volt, s hosszú évek múlva sikerült csak megfelelő helyiségeket biztosítani, de a mai körülmények között már ezek is kevésnek bizonyulnak. A könyvtárba lépő látogatót barátságos otthon fogadja, sajnos, olvasóterem helyiség hiány miatt nem valósítható meg, így a könyvtár kölcsönzője egyben olvasóteremként is szolgál. A könyvtár kísérletet tett a szabadpolcos kölcsönzés részbeni bevezetésére, a kölcsönző egyik sarkában szabadpolcon állnak a könyvek az olvasók rendelkezésére.

A könyvtár vezetője Slezsák Imre elvtárs (ő a vezető a könyvtár fennállása óta), sok mindenre emlékeztet, amelyek az elmúlt 9 év alatt történtek, de az ő szavai nélkül is az edelényi járás könyvtárhálózatának eredményei magukért beszélnek. Mik is voltak ezek a legfontosabb események, mik voltak azok az eredmények, melyeket a könyvtár eddig felmutatott? 1954-ben megkapta a járasi könyvtár a harmadik helyiséget, s így a munka végzéséhez tágabb tér nyílt. 1952-ben 3 000 kötet volt a könyvtár állománya, ez évenként szépen emelkedett: 1959-ben már több mint 6 600 kötetel rendelkezett a könyvtár, 1961. I. negyedének végén pedig a könyvtár állománya elérte a 7 500 kötetet.

Kezdetben 458 beiratkozott olvasó látogatta a könyvtárat, s ez a szám évről évre nőtt: 1959-ben túlhaladta az 1 200 főt, 1960-ban az előző évihez viszonyítva 1 076-ra csökkent, 1961. I. negyedében pedig 753 személy iratkozott be a könyvtár olvasótáborába.

1952-ben egész minimális volt a könyvtár forgalma, mindössze évi 1800 kötet, a kölcsönzött kötetek számában azonban ismét állandó fejlődést tapasztalunk: 1959-ben túlhaladta a 30 ezret az évi forgalom, 1960-ban majdnem elérte a 30 ezret, s 1961. I. negyedében több mint 8 500 kötet volt a járasi könyvtár helyi forgalma. A statisztikai adatok talán szárazaknak tünnek, mégis, hogy a könyvtár fejlődését szemmel tudjuk kísérni, szükséges e legfontosabbak közreadása.

Jó úton halad a társadalomtudományi és ismeretterjesztő jellegű könyvek olvastatása, az összeforgalom jelentős százalékát teszi ki.

A könyvtár helyi irodalomszervező tevékenysége közismert. Ha körsetét teszünk a községben, feltétlen találkozunk a könyvtár propaganda plakátjaival fod-

raszúletben, a termelőszövetkezet irodájában, a vasútállomáson és még számtalan más helyen. A könyvtár propaganda munkájában nem az írásos a legfontosabb, hanem a személyes kapcsolat, a személyes ismeretség a község dolgozóival. A könyvtár író-olvasó találkozókat is rendezett, melyek hozzájárultak az olvasás iránti érdeklődés növeléséhez. A könyvtár meghívására volt Edelény községben Vasvári István, Rubin Szilárd és Mesterházi Lajos. A könyvtár évenként rendezett nagyszabású irodalmi estet, ezek közül kiemelkedtek az Arany, Petőfi, Ady, József Attila, Kazinczy estek.

Az edelényi járás óriási területen fekszik, nagyon sok községgel rendelkezik, s mint már említettük, a járasi könyvtár teljesen kiépítette a hálózatot. A nagy területen fekvő járás magas követelményeket ró a könyvtár munkatársaira, ha a szükséges feladatokat eredményesen kívánják végrehajtani. S hogy a vidéki hálózat életében milyen fejlődést tapasztalhatunk az elmúlt évek folyamán, ennek szemléltetésére is hadd idézzünk néhány adatot. Az 1952-ben létesült 31 falusi könyvtárnak csupán 3 000 kötet volt az összállománya. 1959-ben az 54 falusi könyvtár állománya csaknem elérte a 20 000 kötetet, 1960-ban már több mint 23 600 kötetel rendelkeztek a falusi könyvtárak.

1952-ben 958 beiratkozott olvasójuk volt a falusi könyvtáraknak, 1959 végére az olvasók száma 5 ezer főre emelkedett, 1960-ban pedig túlhaladta az 5 400-at. 1961. I. negyedében 3 385 személy iratkozott be a községi könyvtárakba.

A kölcsönzött kötetek számában is jelentős fejlődés mutatkozik az eltelt évek folyamán. 1953-ban 22 ezer kötet volt a falusi könyvtárak évi forgalma, 1959-ben már az évi kölcsönzés majdnem elérte a 60 000 kötetet, 1960-ban pedig már több mint 75 ezer kötet könyvet adtak olvasóink kezébe a falusi könyvtárosok.

A községi könyvtárak önálló elhelyezésében még sok nehézséget kell leküzdeni. Jelenleg tíz községben rendelkezik önálló helyiséggel a könyvtár, s a tanácsok segítségével ebben az évben még 10 könyvtár nyer önálló elhelyezést. A járasi könyvtár klubszerű könyvtárak kialakítására törekszik, melynek első követelménye az önálló elhelyezés.

1960-ban 12 könyvtár tanácsi kezelésbe való átadását végezték el, ebben az évben 18 községben végzik el ugyanezt a munkát, ebből 8 könyvtár átadása már meg is történt. A tanácsi kezelésbe adás eredményei megmutatkoznak a könyvtárak forgalmában, látogatottságában, valamint a könyvállomány fejlesztésében is. 1960-ban ugrásszerűen emelkedett a könyvtárak ellátottsága. A falusi könyvtárak 130 000 forint értékben szereztek be könyvet, s a tanácsi kezelésbe adott könyvtáraknál a költségvetésben biztosított összegekből szépen berendezték a könyvtárak helyiségeit is. A legszebben berendezett könyvtárral Izsófalván, Múcsenyban és Szendrő községben találkoztunk. 1961-ben

a járás valamennyi községe nyitott költségvetésében könyvtári címet. A tanácsok erkölcsi és anyagi támogatása egyre nő. Szalonna község 7 000, Szendrő község 5 000 és Izsófalva 5 000 forintot biztosít ebben az évben községfejlesztésből a könyvtár számára. Rendszeresen tárgyalják végrehajtó bizottsági üléseken a könyvtárak munkáját. Különösen kitűnik a mucsunyi, izsófalvi, szendrői községi tanácsok támogatása és gondoskodása.

A Járási Könyvtár jó kapcsolatot épített ki a Járási Tanácssal, Rejtő Gyula v. b. elnökhelyettes személyében erős pártfogója van a könyvtárnak, s a nehézségeket közös erővel mindig sikerül leküzdeni. A járási tanács és a járási párt végrehajtó bizottsága is minden évben tárgyalja a járási könyvtár helyi és vidéki tevékenységét.

A könyvtár vidéki előadásokat is szervez, 1961-ben 8 termelőszövetkezeti községben rendezett eddig irodalmi előadásokat. Kiadványai is évről évre szaporodnak. A Bódvavölgyi Könyvtáron kívül, mely a járás könyvtárainak híradója, találkoztunk olyan mezőgazdasági, bányász szakkönyveket ajánló bibliográfiá-

val is, melyeket a járási könyvtár munkatársai állítottak össze. A járási könyvtár fentiekén kívül módszertani útmutatókat is készít, melyekben a könyvtári munka egyes mozzanataira oktatja a községi könyvtárosokat. Különösen nagy gondot fordítanak a tanácsi kezelésbe adott könyvtárak vezetőinek továbbképzésére, szakmai ismereteiknek fejlesztésére. Legtöbb esetben behívják a könyvtárosokat egy-egy napra a járási könyvtárba, ahol gyakorlati munkában vesznek részt, szakmai ismereteik fejlesztésére ez a legeredményesebb módszer.

Mindabból, amit itt leírtam, nem tűnnek ki új dolgok, csupán a könyvtár megszokott képe van előttünk, a járási könyvtár munkája mögött, statisztikai, számszerű eredményei mögött mégis sok tartalom van. A fokozatos munka máról holnapra nem tud kimagasló eredményeket felmutatni, de az a tartalmas munka, amit Edelenyben végeznek, gyümölcsöző, s ennek a munkának szervezésében, irányításában és továbbfejlesztésében nem kis része van a járási könyvtár vezetőjének.

Orosz Mihály

Diafilm-ankét a II. Rákóczi Ferenc könyvtár gyermekkönyvtárában

Az 1960-as év folyamán sok vita folyt arról, hogy a közművelődési könyvtárakban elhelyezett diakölcsönzők megérik-e azt a fáradságot, mely a filmeknek a kölcsönzőkhöz, az érdeklődőkhöz való eljuttatásával jár. Ha vizsgálat alá vesszük a jelenlegi körülményeket, azt kellene mondanunk, hogy nem helyes a diakölcsönzőknek könyvtárakban való elhelyezése, mert hátráltatja a könyvtárosok egyéb és sokirányú könyvtári feladatait. Az 1960-as év számadatai és eredményei azonban azt igazolják, hogy ez a feladat legszorosabban a könyvtári munkához kapcsolódik és kiegészítője nevelési céljainknak.

A Megyei Tanács Művelődésügyi Osztálya és a gyermekkönyvtár előzetes felméréseket és megbeszéléseket folytatott Budapesten és a megyében e témával kapcsolatban. Határozottan kellett állástfoglalni, hiszen egy eredményekben gazdag évet zártunk le sok-sok tapasztalattal. Ez az elgondolás vezetett bennünket arra, hogy megyénkben a budapesti Diagyár igazgatójának és főszerkesztőjének jelenlétében megvitassuk a jelentkező problémákat és perspektívikusan is lássuk a diafilmkölcsönzés jövőjét.

Az ankéton résztvevő négy szomszédos megye küldötte, pedagógusok, az Országos Pedagógiai Könyvtár kiküldötte, a kereskedelmi szervek képviselői, könyvtárosok a megyéből, valamint szülők, akik mint kölcsönzők mondták el véleményüket. Szilágyi főszerkesztő elvtárs bevezető előadásában tájékoztatót adott a diafilmszerkesztés műhelytitkairól, a legújabb technikai eredményekről. Hangsúlyozta, hogy az igények kielégítése nemcsak az iskolákra vonatkozik ma már, hanem az iskolán kívüli szórakoztató, nevelő munkára is. Megállapította, hogy nincs versenytársa a dia-

filmnek, amit sokan hangoztattak még az elmúlt évek folyamán. Annál fogva, hogy a legszorosabb rokonságban van a képeskönyvekkel, a mozgófilmekkel, s eredményeket mutat be képekben, ma a legkedveltebb formája a családban történő szórakoztatásnak, az iskolai tanulmányok elmélyítésének, s a csoportos foglalkoztatásoknak. Legproblematisabb kérdésként említette Szilágyi elvtárs a szöveg és a kép kapcsolatát. Az eredeti szöveg átdolgozása a klasszikus filmtémáknál nem egyszer szükségessé válik, ami komoly feladatokat ró a vállalat munkatársaira. Cél minden esetben az, hogy az átdolgozott szövegben eredeti íz, zamat legyen, s ne sértse se a klasszikus szöveget, se a nézők és olvasók esztétikai érzékét. Jelenleg is a legnagyobb gondot a terjedelmesebb regények feldolgozása okozza. Hasonló probléma jelentkezik a képeknél is. A gyermekek látásmódja konkrét, reális. Ezzel az absztrakció és a fantázia szabad szárnyalása azonban nincs ellentétben. Itt vetődött fel az a helyes elv, hogy a filmeket korcsoportosítani kell, amit a vállalat már be is vezetett. Foglalkozott még Szilágyi elvtárs a filmek hatásával, a képek filmszerűségével is. A szakosított filmtémáknál hangsúlyozta a természettudományi filmek népszerűsítésével kapcsolatos teendőket. A vállalat, mivel ezeknél a filmeknél nem támaszkodhat a párbeszédre szövegmegoldásra, a változatos és szemléletes képsoraalkotásra törekszik. Örömmel hallottuk, hogy a hanglemezes diafilmek mellett a jövőben idegennyelvű kisfilmeket is forgalomba hoznak, mely a nyelvoktatásnál nyújthat nagy segítséget.

Az előadás után a „Szirakuzai óriás” és a „Budapest irodalmi emlékei” című filmeket vetítettük le,

melyeknek írói és szerkesztői rövid felvilágosítást adtak a téma feldolgozásáról.

Az előadást és a vetítést követő vita sok érdekes vonatkozásban világította meg a diafilmek kölcsönzésével, megvételével, elhasználásával kapcsolatos problémákat. A felszólalók számszerű adatokkal igazolták a diafilmek keresettségét, közkedveltségét. Jelentőségét azonban még sokan nem ismerték fel, akiknek szerepük kell hogy legyen a diafilmek szélesebb körű propagálásában. Sok értékes javaslatot tett a hallgató-

ság a szerkesztésre, gyártásra vonatkozólag. Felhívták a budapesti elvtársak figyelmét olyan technikai fogásokra, melyek eddig a gyakorlati életből még nem jutottak el hozzájuk.

A Diafilmgyár igazgatónöje elismeréssel adózott a megrendezés iránt, s e példa alapján szeretné, ha más megyék is hasonló ankétot rendeznének, mely komoly segítséget nyújtana a vállalat további munkájához.

Hubay Lajosné

Mindnyájunk ügye

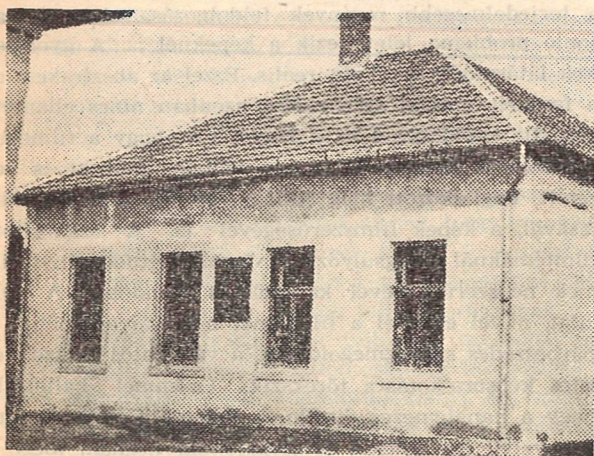
A Kommunista Ifjúsági Szövetség ismételtlen meghirdette a több évre terjedő kulturális szemlét, mely lehetőséget ad arra, hogy kommunista ifjúságunk példamutatásával a fiatalság széles tömegét vonjuk be a kulturális munkába, ismertessük meg új, szocialista kultúrpolitikánk programjával, célkitűzéseivel. Tegyük ifjúságunkat aktívvá e kultúrforradalmi harcban, kerüljön közelebb a város és a most átalakulóban lévő falu fiatalsága, érezzék, hogy pártunk számít rájuk, s egyben a lehetőségek széles skáláján keresztül biztosítja számukra a kulturált szórakozás minden formáját.

Társadalmi szerveink, melyeknél adva vannak lehetőségek e mozgalom konkrét segítésére, támogatására, a KISZ-vezetésével szervezőbizottságot hoztak létre. E bizottság feladata, hogy minden támogatást megadjon a szemle sikeres végzéséhez, tegye társadalmi üggyé, mindnyájunk ügyévé. Ennek az elvnek a helyességét vitatta meg a KISZ Megyei Bizottságának kulturális csoportja egy kibővített értekezleten, melyen résztvettek a járás KISZ-titkárjai, népművelési előadói és könyvtárosai. E megbeszélésen és vitán domborodott ki a könyvtárak szerepe a József Attila

olvasómozgalom kiszélesítése érdekében. A beszámoló és hozzászólások bíralták a KISZ-szerveket is, mert nem keresik a gyümölcsöző kapcsolatok felvételét a járási és községi könyvtárakkal.

Az értekezlet rámutatott arra is, hogy nagyon kevés fiatal nevez be az olvasómozgalomba, annak ellenére, hogy az 1960. évben megyénk közművelődési könyvtáraiba 10 344 14—18 év közötti fiatal iratkozott be az 1959-es év 2 628 fiataljával szemben. Az értekezlet egyhangulag megállapította, hogy a hiba a szervezésben keresendő. Tisztázta az értekezlet a könyvtárak feladatát is. A könyvtárak eddig is megtették és ezután is megteszik kötelességüket. Az irodalmat eljuttatják a fiatalokhoz, résztvesznek a beszámolókon, bibliográfiákat készítenek az ajánlott irodalomról és a propaganda minden eszközével támogatják az olvasómozgalom kiszélesedését. Ez a munka azonban csak úgy eredményes, ha a helyi KISZ-szervezetek megteremtik a könyvtárakkal a jó kapcsolatot, igénylik a könyvtárosok segítségét. A népművelési előadókkal és egyéb kulturális szervek irányítóival is olyan viszonyt kell teremteni, mely lehetőséget ad arra, hogy a szemle az egész társadalom ügyévé váljék. Helyesen mutatott rá az értekezlet a szemle politikai jelentőségére. Pártunk számít a fiatalokra. A ma fiataljainak világnézeti formálása elsődleges kérdés, elsősorban az átalakulóban lévő falu fiataljainak formálása. Ehhez kell mindnyájunk közös segíteni akarása a szemle keretén belül. A jó könyv eszköz e munkában. A könyvtárakon, művelődési autón keresztül eljut a ma irodalma parasztfiataljaihoz. De minden kultúrunkás tegye meg a tőle telhetőt. Tegyük magunkévá a szemlét, ismerjük meg célkitűzéseit. Nincs nemesebb feladat, mint adni fiataljainknak azt, ami még sokunknak nem adatott meg a múltban. Ha jövő nemzedékünk érzi és látja, hogy jelentőséget tulajdonítottunk a KISZ Központi Bizottsága által hirdetett szemlének, ők is megteszik, ami képességüktől, tehetségüktől telik. Megyénk fiataljai pedig fogadják el az idősebbek, tapasztaltabbak segítségét, kapcsolódjanak be az olvasómozgalomba, hiszen egy-egy jó könyv elolvasása szórakozást, ismereteinknek bővülését, kellemes időtöltést jelent.

Bárdos Józsefné

Kiskiniz községben május elsején készült el a kultúrotthon. A kultúrotthonban önálló helyiséget kapott a könyvtár is.

Helytörténeti irodalom

Megyénk dolgozó lakosságában egyre növekszik az igény lakóhelye múltjának, történetének ismeretére. Szaporodik a számuk a honismereti szakköröknek is. Ahhoz, hogy lakóhelyünk múltját, történetét (kulturális, gazdasági, földrajzi stb. vonatkozásait) megismerhessük, szükséges a helytörténeti művek ismerete. Ilyen anyaggal azonban megyénk könyvtárai csak minimális mértékben rendelkeznek, jelentős gyűjteménye csupán a II. Rákóczi Ferenc Könyvtárnak van. Minden megyei könyvtárnak kötelessége a saját területére vonatkozó irodalom gyűjtése, így a II. Rákóczi Ferenc könyvtárnak is. Helytörténeti anyagunkat katalógusaink tárják fel a következő megosztásban:

1. Helyi nyomtatványok (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nyomdák abc-jében.)
2. Szerzői és topográfiai betűrendes katalógus (megyei szerzők művei, valamint azok a művek, me-

lyeknek tárgya megyénk topográfiai egységeire vonatkozik.)

3. Szakrendi katalógus (míg az előző két katalógus betűrendben tárja fel az anyagot, e katalógus témák szerint.)

Könyvtárunk gyűjtőköre nemcsak a könyvekre korlátozódik. Rendszeresen figyeljük a folyóiratokban és újságokban megjelenő megyei vonatkozású kulturális, történeti, gazdasági és egyéb jellegű cikkeket, közleményeket is, s ezeket ugyancsak katalógusokban tárjuk fel.

Olvasóteremmel rendelkező könyvtárak állományunkban megtalálható műveket könyvtárközi kölcsönzés útján kölcsönözhetik. A helytörténet iránt érdeklődők a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár olvasótermében is használhatják.

FELHÍVÁS

a népkönyvtárosok nyári tanfolyamán való részvételre

Az elmúlt évekhez hasonlóan, a nyár folyamán ismét megrendezzük népkönyvtárosaink számára a kétszer 1—1 hetes továbbképző nyári tanfolyamot, előreláthatóan július végén és augusztus elején Miskolcön.

A tanfolyam célja, hogy könyvtárosaink munkájához segítséget nyújtson előadások és gyakorlati foglalkozások útján. Ma már a könyvtárost a munka egyre nagyobb követelmények elé állítja. Olyan marxista politikai és ideológiai tájékozottsággal kell rendelkeznie, melynek birtokában önmagának és olvasóinak fejlődését irányítani, befolyásolni tudja. Az olvasótábor igényeinek támogatása és kielégítése viszont csak jól

rendben tartott könyvtár mellett lehetséges. Ehhez nélkülözhetetlenek a szorosan vett könyvtári szakismertetek. A jó könyvtárat nemcsak a bőséges anyagi ellátottság, hanem elsősorban az ügyes és képzett könyvtáros teszi. Nagy és átfogó irodalomismerettel kell a könyvtárosnak rendelkeznie, hogy az olvasókkal érdemileg tudjon foglalkozni, érdeklődésüknek megfelelően és nevelő hatással tudjon könyveket ajánlani. Sok könyvtárosunk az irodalomismeretet ma még a szépirodalom ismeretével azonosítja, ezért csak a szépirodalmat hajlandó olvasni és olvasóinak ajánlani. Tanfolyamunk egyik célja, hogy felkeltse az érdeklődést az irodalom fő területei iránt, hogy könyvtárosaink ne csak a human tudományokról olvassanak és olvastassanak, hanem arányosan az irodalom valamennyi fő területéről igyekezzenek ismereteket szerezni. Ma már elvárjuk könyvtárosainktól, hogy minden tudományág ismeretterjesztő szintű kiadványait figyelemmel kísérjék, ezek ajánlásával igyekezzenek szélesíteni olvasóiknak általános műveltségét, hiszen ma már az általános műveltség körébe a társadalomtudományok és a természettudományok kérdéseiben való tájékozottság is beletartozik.

Megyénkben lényegében befejeződött a mezőgazdaság nagyüzemi átalakítása. Könyvtárosainknak ismerőik kell tehát a mezőgazdasági irodalmat is, hogy olvasóik rendelkezésére tudják bocsájtani.

A tanfolyam tematikáját e szempontoknak megfelelően állítottuk össze, s anyagát 3 kérdés köré csoportosítottuk: művelődéspolitikai, könyvpolitikai — könyvtári szakismertetek — irodalomismeret. Fő törekvésünk, hogy a foglalkozások zöme a gyakorlati munkára épüljön. Tájékoztatásul közöljük, hogy a tanfolyamon Fehér Klára: A tenger című regényéről tartunk ankétot.

Hírek

A SZASZFAI KÖZSÉGI TANÁCS dícséretet érdemel azért a törekvéseért, amelyet a klubkönyvtár berendezése érdekében tesz. A klubkönyvtár berendezésének kialakításához a járási könyvtár is hozzájárul.

MÁJUS HÓNAPBAN a gyermekkönyvtár rendezésében nagyszabású kiállítást szerveznek „A gyermekirodalom és a gyermekkönyvtárügy fejlődéséről hazánkban” címmel. A kiállítást kiegészítik helyi vonatkozású anyagokkal. A megnyitás alkalmával V. Dr. Waldappfel Eszter, az Országos Pedagógiai Könyvtár igazgatója ankétot tart a miskolci pedagógusok, igazgatók, gondnokok részére. A kiállítás időtartama alatt rendezik a gyermekkönyvtár az író-olvasó találkozót, a pályázatot és annak értékelését. Ezen időtartam alatt a budapesti gyermekkönyvtári szakbizottsági ülést is a miskolci gyermekkönyvtárban tartják.

EMLÉKEZÉS KAZINCZY FERENCRE (1759–1831)

130 évvel ezelőtt halt meg a magyar irodalmi élet megalkotója, a nyelvújítás fáradhatatlan harcosa, Kazinczy Ferenc. Borsod megyének elsörendű erkölcsi kötelessége megemlékezni róla; mert azonkívül, hogy a magyar nyelv és irodalom megújításán fáradozott, ő tette a Borsod megyei Bányácska községet Széphalom néven fogalommá a magyar irodalomban. Születésének 100. évfordulóján Lévay József és Tompa Mihály kezdeményezésére színpompás nemzeti ünnepet rendeztek Széphalmon Kazinczy sírjánál, 1859-ben, a Bach-korszak idejében magyar irodalmárok nagyobb tüntetést nem is rendezhettek volna.

1759. október 27-én született a Bihar megyei Érsemlyénben. Kora gyermekkorát tölti itt nagyszülei házában. 1769-től 10 esztendőn keresztül a sárospataki kollégium diákja. Tanulmányai befejezése után Kassán, Eperjesen, később Pesten joggyakornok. 1784-ben lép be Orpheus néven a miskolci szabadkőműves páholyba. 1786-ban II. József kinevezi a kassai kerületben tanfelügyelővé. 1788-ban Bacsányi és Baróti Szabó Dávid segítségével megindítja a Kassai Magyar Múzeumot. Két esztendővel később — most már társak nélkül — Orpheus néven új folyóiratot indít. Ez a folyóirat volt az első teljesen irodalmi jellegű időszakos lapunk. 1794-ben lép be a Martinovics által alapított „reformátorok” titkos társaságába. Ez év decemберében elfogják alsóregmeci házukban és Budára szállítják. 1795 májusában halálra ítélik, később életfogytiglani fegyházra változtatják büntetését. Meghurcolják a spielbergi, obrovici, kufsteini és munkácsi börtönökben.

2387 napi fogság után 1801. június 28-án szabadul a börtönből. Állami tisztséget nem kap, gazdálkodik. 1804-ben feleségül veszi Török Sophiét. 1806-ban költöznek Bányácskára, a későbbi Széphalomra. A Széphalmon töltött évek irodalmi alkotásokban gazdag esztendők, de ugyanilyen gazdagok a szenvedésekben és anyagi gondokban is.

Tudatosan és tervszerűen fogott hozzá ezekben az években a megbénult irodalmi élet megindításához. Kapcsolata volt minden magyar íróval, költővel. Húsz éven keresztül igazgatta a magyar irodalmat, irányította az irodalmi közvéleményt, diadalra vitte a nyelvújítási harcot.

1830-ban a Magyar Tudományos Akadémia első rendes tagjává nevezik ki, de ekkor már nem ő az irodalmi vezér. Az új korszak irodalmát már alig értette, elszakad az új irodalom sodrától. Kisfaludy Károly körül gyűlnek az irodalmárok és Pest lesz az irodalom központja.

Anyagi körülményei is fojtogatják, napi 10 garasért a sátoraljaújhelyi levéltárat rendezi. A sok nélkülözés sem veszi el az érdeklődő kedvet, az alkotó erőt. Még 72 éves korában is érdeklődéssel vesz részt az Akadémia ülésén.

1831-ben kolerajárvány áldozata lesz. Halála napján,

augusztus 23-án el is temetik. Hosszú és munkás életének nagyobb állomásai voltak ezek a dátumok.

Kazinczy legnagyobb érdeme a XIX. század elején indult nyelvújítási harc diadalra vitele volt. A nyelv megújítására irányuló törekvések már az ő fellépése előtt kibontakoztak. Már Bessenyei György programul tűzte ki a nyelv fejlesztését, hiszen látta, hogy a felvilágosult műveltség csak a megreformált nyelven keresztül terjedhet. Országos méretűvé ez a mozgalom viszont csak Kazinczy működése alatt vált. A lezajlott nyelvi viták nem önmagukért voltak, hanem sok tekintetben a feudalizmus ellen megindult harc irodalmi formáját képezték. A Martinovics-mozgalom bukása után a politikai cselekvés lehetetlenné vált, s épp az Kazinczy nagy érdeme, hogy felismerte a polgárosság harcának új, s akkor egyedül járható útját. Ő fogta össze a szétszórtan már meglévő nyelvi törekvéseket, s ő kötötte össze a polgári haladásért vívott harccal. A nyelvújítás nem csupán a szókincs gazdagítását, hanem stílus és ízlésreformot is jelentett. Ahogyan a korabeli építészetben a gazdag barokkot az egyszerűség és méltóság körvonalazta empire stílus váltotta, úgy volt Kazinczy követelménye: a „barokk öblösségeit” elhagyva, az egyszerűség és méltóság — „kevés, de jól megválogatott szóval súlyosat mondani”.

A nyelvújítási vitákban tulajdonképpen világnézetek csaptak össze. A nyelvújítási harc irodalmi alkotásai: a „Tövises és virágok” című epigrammagyűjtemény, melyben az új ízlést hirdeti. Nyílt hadüzenet a maradiak táborának a „Poétai epistola Vitkovics Mihály barátomhoz” című levele. Kazinczy felfogását a maradiak a „Mondolat” című gúnyos írásban támadják. Ezt a harcot Kazinczy: „Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél” című tanulmánya zárja le. Ebben fejti ki nagy gondolatát: „A nyelv egyik legfőbb kincse, egyik legfőbb dísz a nemzetnek.” Kazinczy a nagy és általános kultúra híve szembefordult a műveletlenséggel, szüklátókörséggel, de ugyanakkor elfordult a plebejus irodalomtól is. Távol állt a néptömegek problémájától, teljesen figyelmen kívül hagyta a nép nyelvét. Ez volt a nyelvújító harc és Kazinczy egyéniségének árnyoldala.

Próza műveinek jelentős része fordítás. Elsőnek fordítja Shakespeare Hamletjét, fordít Moliert, Gessnert. Utolsó éveiben így emlékezik meg fordításairól: „Akkor, midőn én éltem, talán legokosabb volt fordítani jól, s minél lehető jobban, hogy követésre méltó példát adjon mind a teremtésben, mind a szólásban, s a kettő által az ízlést nemesítse; de aki mindig fordít és csak fordít, aszerint jár — elveszti saját erejét.” Átmenetnek szánta a fordításokat ő maga is az eredeti munkák megteremtésére.

A „Pályám emlékezete” című szépirói igénnyel megírt önéletrajza 1828-ban jelent meg. Gyermekezeit, diákkorát, az 1790-es évek nemzeti mozgalomát, házasságának történetét beszéli el. Különösen értékes szá-

munkra mint művelődéstörténeti anyag, annak a fejlődésnek a rajza, amit Kazinczy megélt a patriarkális nemesi világtól a felvilágosult polgári világig. Ez a műve a magyar emlékirodalom klasszikus darabja. Megéleveníedik az egész kor a remek emberi arcképek, anekdotikus elbeszélések tükrében.

Utolsó műve a „Fogságom naplója”, melyben a rab-ság történetét mondja el. Emberi, tartalmi és művészi szempontból a legjelentősebb Kazinczy-írás. A mozgalom politikai céljairól keveset beszél, a jakobinus résztvevők jellemét formálja. Nem szánta a műt Kazinczy nyilvános terjesztésre. 1848-ban jelent meg egy részlet belőle nyomdában. Az első magyar köztársasági mozgalom szellemét vitte az 1848–49-es szabadságharcosoknak.

Meg kell emlékeznünk Uti leveleiről is. Igen sokat utazott, élményeit úti levelekben örökítette meg. A legszebbek az „Erdélyi levelek”. Felbecsülhetetlen értéket jelentenek Kazinczy levelei, levelezése. A világ-irodalom legnagyobb levélfírói közé tartozik. Összegyűjtött leveleit 22 kötetben adták ki. Szellemesen és igazán írja róla Németh László, hogy kora irodalmának telefonközpontja volt.

Kazinczy irodalom:

1. Önálló művek:

Magyarország Geographica, az földi állapotjának le-
rajzolása. Kassa, 1775.

Kazinczy Ferenc válogatott munkái. Költemények, recen, 1931.
Bácsmegyeinek öszveszedett levelei.

Irodalmi tanulmányok. Budapest, 1903. Remekírók
képes könyvtára.

Kazinczy Ferenc: Tövisék és virágok. Sárospatak, 1811.

Kazinczy Ferenc: Erdélyi levelek. Bp. Aigner, 1880.

Kazinczy Ferenc műveiből. Bp. Franklin, 1903. Ma-
gyar remekírók.

Kazinczy Ferenc versei. 3. kiadás. Bp. 1895. Olcsó
könyvtár.

Kazinczy Ferenc: Tübingiai pályaműve a magyar
nyelvről. Bp. 1916. RMK.

Kazinczy Ferenc: Árnyékrajzolatok. 1784—1814.

Kassa—Regmec—Szinna—Brünn—Széphalom. * Bp.
1928.

Kazinczy Ferenc könyvtárának katalógusa. 1807.

Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója. Bp. 1951.

2. Tanulmányok:

Szabó Richárd: Kazinczy-album. Pest, 1860.

Váczy János: Kazinczy Ferenc. Bp. 1909.

Halász Gábor: Az értelem keresése. Bp. 1948.

3. Megemlékezések:

Akadémiai emlékkönyv a Kazinczy Ferenc születé-
se évszázados ünnepéről. Pest, 1859.

A Magyar Tudományos Akadémia ünnepi ülése Ka-
zinczy Ferenc halálának 100. évfordulója alkalmából
1931. október 10. Bp. 1931.

Kazinczy-emlény. A Miskolcson 1859. octob. 27-én
tartott Kazinczy ünnepély rajza. Miskolcz, 1860.

Rác Lajos: Kazinczy és a sárospataki főiskola. Deb-

Györi Erzsébet

Rabindranath Tagore (1861—1941)

A bengáli nép legnagyobb költője, századunk világ-
irodalmának egyik legkiválóbb, legnemesebb alakja
Rabindranath Tagore (Thakur). 1861 május 6-án szü-
letett Kalkuttában, ősrégi bráhma családából. A csa-
lád neves tudósokat, művészeket adott Bengáliának.
Heten voltak fiútestvérek. Atyjuk fő jellemvonásaként
a meggyőződéses igazságszeretetet emeli ki Tagore:
„Atyánk azt kívánta, hogy szeressük az igazságot tel-
jes szívünkben.” A Tagore családot mély hazaszeretet
fűtötte „...szívünkben ott égett állandóan a nemzeti
önérzet sohasem pislákoló lángja. Atyám szeretettel
csüngött hazáján. Idősebb bátyám folytonosan művelte
a bengáli irodalmat.” A gyermek fogékony lelkére igen
nagy hatást gyakorolt a hazai föld csodás szépsége.
„A természettel ifjúkorom óta egyszerű és bizalmas
viszonyt élveztem.” Emlékeiben leírja atyjával tett
sétáit a Himalája lejtőin és a Ganges partján.

A Tagore család otthonában élénk kultúrélet folyt.
Ápolták az irodalmat és a művészetet. „Mialatt ifjak-
ká serdültünk, nagyon sokat zenéltek házunkban. Nagy
előny rám, hogy magamba szívtam a zenét, egész va-
lómbe... Fiatalságunk frissessége új utakat vágott
minden irányban. Írtunk, énekeltünk, játszottunk, ki-

próbáltuk erőnket minden téren.” A költő Yyotirindra
nevű bátyja volt mindennek szervezője. Tagore egy
kritikai értekezését — első írását — 14 éves korában
közli a helyi lap. Ifjúkori versei: a Vadvirágok, A
költő története, India Anyja, a Megtört szív.

1877—78-ban Angliában jogot tanul. Megszerette az
angol irodalmat. Viharilal, a neves költő, barátságába
fogadta őt.

Tagore korán elfordult a külsőségektől és farizeusi
áljamborságtól. „A házunkban szokásos vallási szer-
tartásokról nem akartam tudni, nem éreztem velük
közösséget.” Később így feddi a jámborkodó álszente-
ket: „Hagyd az éneklést és az imafűzér pergetését!
Ugyan kinek hódolsz a templom sötét zugában, zárt
ajtók mögött? Nyisd fel szemedet és lásd, hogy iste-
ned nem áll előtted. Ott van ő, hol a szántóvető rójja
a kemény földet és az útmunkás a követ töri.”

Belső vívódását mutatják lírai versei: az Esti dalok
és a Reggeli dalok. Megvallja, hogy túl kevés eddigi
ismerete a társadalomról, az életről. Történelmi regé-
nyei még romantikusak. Az 1880-as években falun te-
lepszik meg, ez hoz életszemléletében döntő fordula-
tot. Itt ismerte meg népe nyomasztó életviszonyait.

Írásai mély együttérzést fejeznek ki az egyszerű népel (Galpa Guccse), nagy figyelmet fordít a nőkérdésre (Egy nő levelei), megrója a kasztok előítéleteit (Mohajja), kigúnyolja a kegyhajhászó hivatalnokréteget, leleplezi az angol kormányzó önkényét, küzd a bengáli nyelv jogáért az iskolákban és tudományos életben.

Tagore versei a gondolat és érzés mélységével és zeneiségükkel tűnnek ki. Az Aranyládikát népművészeti motívumok alapján írta. A Kotha balladák, a Konika (= forgácsok) aforizmák gyűjteménye. Vigjátékai tárgyát a köznapi életből vette.

Tagore kitűnően ismerte az utat a gyermeki lélekhöz. „...a gyermekeknek adtam szívemet” — írja magáról ifjúkorában. Lángelméjét bizonyítja saját költésén 1901-ben alapított santinikétani iskolája („a béke otthonának” hívták), mely a szabad természetben működött. A művészetre való nevelés igen nagy szerepet töltött be nevelési rendszerében. Egyszerűsége, önállóságra, humanizmusra és a természet szeretetére való nevelés volt a mester célja. Előadó gárdát szervezett a tanulókból. A „Phálguni” (= tavasz köre) kis színjátós iskola volt. Tagore módszerében az évezredek hagyományok találkoztak a modern reform szellemmel. Tagore maga is a reformált bráhmánizmus híve volt. Remek gyermekirodalmi tárgyú írásokkal gazdagította a világirodalmat, ilyen a Gyermek Ófensége (novella), a Növekvő Hold (verses kötet).

Bengália kettéosztása és az 1905—1908-as évek erősödő nemzeti mozgalmi heves visszhangra találhat Tagore lelkében. Hazafias dalaival lelkesíti népét. Góra című regényében egy hindunak nevelt angol fiú életét mondja el.

Tagore-t lelkesen fogadták 1910-ben Angliában. Saját fordítású versei (Áldozati ének) nagy sikert arattak. 1913-ban Nobel-díjat nyert. 1914-ben az angol király a Sir címmel és ranggal tüntette ki.

A világháborús évek mélyen megrendítik a költő érzékeny lelkét. Kemény kritikái miatt rendőri felügyelet alá helyezték. Bengália népét mély gyászba borította az „Amritszári vérfürdő”. A szikhek felkelését 1919-ben Dyer tábornok vérbefojtotta: április 13-án katonaság vette körül a város terén gyűlésező tömeget és tüzet nyitottak rájuk. A megtorlásnak ezernél több, javarészt halálos áldozata volt. A költő, aki mindig népe jogos törekvéseit pártolta, félredobta angol kitüntetését, felháborodásában levelet írt Lord Chelmsfordhoz, s lemondott a Sir címről. Saját szavai mutatják leghívebben akkori lelkiállapotát és gyűlöletét a gyarmatosítókkal szemben: „... a Pandzsabban testvéreinket ért sérelmek és szenvedések híre belehasított az elfojtott hangok csendjébe, elhatolt India legtávolabbi zugába is. Am a felháborodás általános agóniáját, amit ez népünk szívében keltett, tudomásul sem vették a rajtunk uralkodók. Eljött az idő: a kitüntetések és rendjelek szégyenünké váltak. Ami engem illet, minden megkülönböztetéstől megfosztva kívánok amá honfitársaim oldalán állni, kik tekintettel un. jelentéktelenségükre, oly lealacsonyítást és megaláztatást kénytelenek szenvedni, mely nem méltó em-

beri lényekhez!” Ez a kiállítás népük oldalán jellemezte mindig a szabadság költőit is.

Tagore sokat utazott. Látta a háború végén ínségben, nyomorban vergődő Európát. 1924-ben Kínában járt, könyvében beszámolt róla. 1926-ban hazánkba jött, Balatonfüreden orvosoltatta magát. Nevezetes 1930-ban tett utazása a Szovjetunióban. Könyve: Levelek Oroszországról (1931) elsők között győzte meg a világot a Szovjetunió törekvéseiről: mint írja, a szovjetek célja kidolgozni a legjobb népoktatási módszert és megalapozni a nép anyagi jólétét.

1921-ben Nemzeti egyetem tervével foglalkozott, hogy tanulhasson mindenki kasztkülönbség nélkül. Örömmel üdvözli 1936-ban a haladó indiai írók Társulatát.

A politikai lírát is művelte: Versek Afrikáról, Munkások című kötetei bizonyítják. A gyarmatosítók politikáját bírálja A civilizáció válsága című cikkében.

Utolsó versei: Betegágyon és Gyógyulás című kötetiben jelentek meg.

Tagore idealista bölcsele, felfogása panteisztikus. Hazaszeretete, humanizmusa segítette megérteni népe törekvéseit. Működése új korszakot nyitott hazája kultúrtörténetében. Dalai közkinccsé váltak, egyikük himnuszként él a nemzet ajkán. Tagore élete és írói működése nyílt hitvallás a háború ellen, és a béke érdekében. Olyan világot akar: „Ahol az elmében nem lakik félelem, Ahol a tudomány szabad, A Szabadság egébe ébredjen nemzetem, óh atyám!” — írja versében.

A költő kedvelt évszaka az őszi. Számot vet magával: mit dolgozott, hogy várja halálát. „Őszi napom, nyári éjem édes szüretét, munkás éltet aratását, kései tartozását mind elébe rakom, ha napjaim betelével jön a halál ajtómon.” (Áldozati ének.) Hivatása volt ő szerinte hangszerén játszani e világ ünnepi vendég-ségén. Hangszere 1941 augusztus 7-én némult el örökre. Tagore nyugodtan várta halálát, mert, mint megvallja: „én megtettem mindent, ami erőmtől telt.”

A magyar olvasó közönség mindig szerette Tagore írásait. Regényei, elbeszélései (Bimala, A hajótörtek, Emlékeim, Éhes kövek.), költeményei (Hindosztáni virágok, A Kertész ciklus, Áldozati ének, Növekvő Hold, Szüret) sok barátot szereztek a bengáli irodalomnak. Írójuk vágya teljesült ezzel: „Dalaim eljutottak az emberi szívek ajtajához.”

Domin Károly

BORSOD MEGYE szocialista megyévé való fejlődése alkalmából a megyei pártbizottság, a megyei tanács, a Hazafias Népfrent közreműködésével a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár mezőgazdasági ankétot tartott március 8-án megyénk mezőgazdasági szakemberei és a termelősövetkezetek vezetői részére. Az ankét célja volt megvizsgálni megyénk mezőgazdasági szakirodalmi ellátottságát, továbbá keresni a módokat, amelyekkel megjavíthatjuk a szakirodalom felhasználását a termelő munkában. Az ankéton számos értékes javaslat hangzott el.

Tanácsadó a mezőgazdasági szakkönyvállomány hasznosítására

A Borsodi Könyvtáros segítséget kíván nyújtani a falusi könyvtárosok munkájához. Falvaink többsége a szocialista gazdálkodás útjára lépett, s falusi könyvtáraink egyik igen fontos feladata, hogy könyvanyagával segítse a termelészövetkezetek megerősödését, a termelészövetkezetek vezetői, brigádvezetői, szakemberei számára biztosítsa a szocialista nagyüzemi gazdálkodás mezőgazdasági szakirodalmát. A termelés korszerű módszereinek, eredményeinek ismerete szinte minden termelészövetkezeti tag számára kötelező, hisz az eddig elért nagyszerű eredmények ismerete segíti a dolgozókat a nagyobb terméshozam elérésében. Falusi könyvtárosainknak kívánunk segítséget nyújtani ez alkalommal és a Borsodi Könyvtáros következő számaiban is a legfontosabb mezőgazdasági szakkönyvek rövid ismertetésével, melynek alapján ajánlhatják már meglévő könyveiket a termelészövetkezet tagjainak, vagy a hiányzó fontos mezőgazdasági szakkönyvek beszerzésére hívjuk fel ezzel figyelmüket. Az alábbiakban ismertetett könyvek az utóbbi két év folyamán jelentek meg, beszerezhetők, a falusi könyvtárak törzanyagát képezik, beszerzésük tehát elsőrendű fontosságú.

Felhívjuk könyvtárosaink figyelmét arra is, hogy az alábbi könyvek a termelészövetkezetek kézikönyvtárainak is törzanyagát képezik, vegyék fel a kapcsolatot a termelészövetkezetek vezetőivel, könyvtárosával, s hívják fel figyelmüket e művek fontosságára.

Az ismertetett művek közül az 1. és 2. a termelészövetkezeti mozgalommal kapcsolatos, a 3—8-ig a növénytermeléssel, a gyümölcstermeléssel kapcsolatosak, a 9—11-ig az állattenyésztéssel.

1. Széll László: *A termelészövetkezeti gazdálkodás üzemszervezési alapjai*. Bp. 1959, Mezőgazdasági Kiadó. 172 lap.

A termelészövetkezetek nagyüzemi gazdálkodásának megalapozásában nyújt hasznos segítséget. Megismerteti a legnagyobb jövedelmet biztosító nagyüzemi beltérjes gazdálkodás elvi és gyakorlati üzemszervezési kérdéseivel. Az elméleti kérdések tárgyalásakor gyakorlati példákkal szolgál. A termelészövetkezetek vezetői és szakemberei számára hasznos segédkönyv.

Főbb fejezetei: a termelészövetkezeti gazdálkodás célkitűzéseiről, a jövedelmezőség fokozásának lehetőségeiről és a nagyüzemi gazdálkodás megszervezéséről szólnak. Foglalkozik a könyv a munkaerő gazdaságos felhasználásával, az üzemi arányok kialakításának és a földterület leggazdaságosabb kihasználásának kérdésével, az állattenyésztés fejlesztésével, a befektetés gazdaságos felhasználásával. Megvilágítja a pénzbevétel és jövedelmezőség kapcsolatait, ismerteti a vezetés kollektív munka megindításának módszereit, a teljesítmény alapján történő jövedelemrésztesedést, a háztáji gazdaság befolyását a tagság jövedelmére. Bemutatja és magyarázza a vázlatos előterv készítését a hozamok értéke és a munkaiány alapján.

2. Száz év a szocialista mezőgazdasági nagyüzem mellett. Szerk. Almási Iván, Bak István, Major Lajos. Bp. 1959. Kossuth Kiadó. 159 lap.

A füzetet a Népszabadság mezőgazdasági rovata és a Földművelésügyi Minisztérium munkaközössége állította össze, s miként a címe is mutatja, száz évet hoz fel a mezőgazdasági nagyüzem mellett. A könyvecskében szereplő érvek és adatok a meggyőzés erejével hatnak és általános képet adnak a világ mezőgazdaságának fejlődési tendenciáiról is. Haszonnal forgathatják ezt a kis könyvet dolgozó parasztjaink.

3. Jeszenszky Árpád: *Oltás, szemzés, dugványozás*. 3. átd. kiad. Bp. 1960. Mezőgazd. Kiadó. 178. lap.

A mű egyaránt hasznos és érdekes a ház körül kertészkedőknek, a gazdaságok kertészeinek, valamint a szőlőművelés szakembereinek. A könyv az összesített szaporítási módokat, csaknem 50 féle oltási eljárást, a termőfák ápolását, az oltások és szemzések védelmét tárgyalja. Bemutatja ezenkívül a gyökereztetés és a sarjról történő szaporítás módjait és a tőosztást. Betűrendi sorrendben közli a mintegy 220 növény szaporítási eljárásait.

4. Erdélyi Tibor—Tengerdi János: *Permetezés, porozás a gyümölcsösben, szőlőben, szántóföldön és konyhakertben*. 3. átd. és bőv. kiad. Bp. 1969. Mezőgazd. Kiadó. 190 lap.

A nagyüzemi kertészetek vezető szakemberei és gyakorlati dolgozói számára hasznos útmutató a növényvédelem legfontosabb munkáiban. A háztáji gyümölcsösök gazdáinak is sok segítséget nyújt, mert könnyen elsajátíthatják belőle, hogyan védjék meg szakszerűen gyümölcsfáikat a kártevőktől és betegségektől.

Általánosságban tárgyalja a porozás és permetezés szerepét a növényvédelemben. Külön fejezetben ismerteti az elméleti tudnivalókat és gyakorlati teendőket a különböző művelési ágakban. Először a kártevőket és a betegségeket írja le, azután sorra veszi az egyes védekezési eljárások idejét és módját. Részletesen foglalkozik a növényvédőszer ismertetésével is.

5. Bordás Sándor: *Veszélyes növényvédőszer*. 3. átd. bőv. kiad. Bp. 1960. Mezőgazd. Kiadó. 195 lap

A könyv részletesen foglalkozik a növényvédelemben mind nagyobb számban használatos permetező és porzószerek mérgező hatásával, s a mérgezésből származó károsodás megelőzésének módszereivel. Útmutatást nyújt a munkavédelem és a közegészségügyi szolgálat szakembereinek is.

Az első három rövid fejezet a kémiai növényvédelem módszereivel, anyagaival, eszközeivel, munkafolyamataival foglalkozik. Feltárja a kémiai növényvédőszer emberre és állatra veszélyes hatását, a mérgezési, továbbá a robbanás- és tűzveszélyeket, valamint ezek elhárításának módjait. A könyv zömét képező negyedik fejezet felöleli az összes használatos ha-

zai növényvédőszereket, ismerteti azok tulajdonságait, összetételüket, alkalmazásukat és veszélyeiket, továbbá az előidézett ártalom tüneteit és gyógyítását. Az anyag közérthető tárgyalásmódjával, hasznos útmutatást nyújt a növényvédőszer kutatásával, gyártásával, árusításával és alkalmazásával foglalkozók számára.

6. *Sevcenko: A kukorica. A kukoricatermesztés nemzetközi tapasztalataiból. Bp. 1960. Mezőgazd. Kiadó. 280 lap.*

A könyv a világ minden tájáról összegyűjtött tapasztalatokat teszi közzé a kukorica termesztéséről, hasznosításáról. Bemutatja a szovjet kolhozok szovhozok kiváló eredményeit, valamint az északamerikai nagy farmokon alkalmazott termelési módszereket. Részletesen elemzi az egyes eljárások előnyeit, hátrányait, különös tekintettel a gazdaságosság szempontjaira. Behatóan értékeli a négyzetes- fészkesvetésű, teljes viaszérésben betakarított silókukoricát. Érveit mindig számszerű adatokkal támasztja alá. A könyv bőségesen merít a kukoricatermesztés magyarországi tapasztalataiból is.

7. *Fenyves Pál: A gyümölcsfák ápolása. 2. kiad. Bp. 1960. Mezőgazd. Kiadó. 380 lap.*

Gyümölcsstermelőknek ajánljuk a könyvet. Fontosabb mezzanatok képeken szemlélteti, megismerteti a gyümölcsösök gondozásának minden kérdésével. Tanácsokat ad a faápolásnak a gyakorlatban bevált legújabb eljárásairól, amelyek segítségével elérhető, hogy minőségileg jobb, szebb és értékesebb gyümölcs teremjen. Az első, részben a még nem termő gyümölcsös ápolásáról tájékoztat. Különösen kiemeli a szakszerűen telepített gyümölcsös talajművelését, a köztermelés kérdését, a koronaalakító metszéseket és a fiatal fák növekedését elősegítő eljárásokat. A második részben már termő gyümölcsösök ápolásával foglalkozik, és igen részletesen tárgyalja a trágyázás, öntözés, rendszeres metszés, ifjítás, átoltás és az idősebb fák átültetésének munkáit. Rámutat a gyümölcsfák gyakori termékeltenségének okaira is. A könyv a legrészletesebben a gyümölcsfa védelemmel foglalkozik, mindig a fán szabad szemmel látható tünetekből kiindulva. Állati kártevők és gombabetegségek ismertetése után a védekezési eljárásokat is megtaláljuk.

8. *Termesztett növényeink kártevői és betegségei. Színes képsorozat. 1. Szerk. Homonnay Ferenc, Csák Zoltán, Szöllösi Dezső. Bp. 1959.*

Az eredményes védekezés alapfeltétele, hogy mindjárt a kezdet kezdetén, amikor az első kártevők megjelennek, felismerjük a bajt. A sorozat ismerteti a kártevőket, és bemutatja, hogy a növénynek melyik részét mikor kell átvizsgálni gondosabban. Minden növénytermelésben dolgozónak ajánljuk a könyvet. A színes képek élethűen szemléltetik a növények kártevőit és betegségeit. A 24 tábla közül 19 az állati kártételeket mutatja be, a rovarkártevőket különböző fejlődési stádiumukban is. Két tábla a napraforgó- és dohányfajta szádort és kártételeit ábrázolja, 3. tábla a nő-

vényi betegségeket szemlélteti. A színes képek hátlapján a kártevők, illetve a betegségek részletes leírása olvasható.

9. *Wettstein Ferenc: Baromfitenyésztés. Bp. 1959. Mezőgazd. Kiadó. 143 lap.*

A könyv röviden, világosan, közérthetően mutatja be a házi szárnyasok tenyésztésének gyakorlati tudnivalóit. Hasznos segítője a kistenyésztőnek, baromfitartónak, nagyüzemi baromfitenyésztetek dolgozóinak, brigádvezetőinek.

Ismerteti az alapfogalmakat, a tenyész kiválasztást, a tenyésztési módszereket, a tojástermelést befolyásoló tényezőket, a tyúk tenyésztését, a keltetést, a csibenevelést, a hizlalást. Külön fejezetben az egyéb tyúkfélék: a gyöngytyúk, pulyka, víziszárnyasok: a kacska és a liba tenyésztését, tartását írja le. Végül a baromfi takarmányozásának fogalmait és gyakorlati végrehajtását ismerteti.

10. *Szmodits Tibor—Böcs László: Hogyan védjük állataink egészségét? Bp. 1959. Mezőgazd. Kiadó. 214. lap.*

A betegségek megelőzése a tenyésztő feladata. Erre tanítja meg olvasóit, az állami gazdasági, termelőszövetkezeti állattenyésztőket és az egyénileg gazdálkodókat a könyv.

A bevezetőben az állatbonctani és élettani alapfogalmakkal, azután a betegségek megelőzésével kapcsolatos elhelyezési, takarmányozási, tartási és nevelési kérdésekkel, a továbbiakban a nem fertőző és az élősködők okozta megbetegedésekkel foglalkozik a könyv. Kimerítően tárgyalja a fertőző megbetegedéseket. Rövid áttekintést ad az állategészségügyi igazgatásról és az állategészségügyi rendelkezésekről. Függelékben a házi gyógyszerár összeállítására ad gyakorlati tanácsokat és negyedéves állategészségi munkanaptárt közöl. A könyvet táblázatok és ábrák teszik szemléletessé.

11. *Horváth László: Vidám-rajzos szarvasmarhatenyésztés. Bp. 1959. Mezőgazd. Kiadó. 323 lap.*

Elevenen, közérthető módon ismerteti mindazokat a fontos tudnivalókat, melyeket a borjúnevelőknek, a növendékmaruhákkal foglalkozóknak, a fejőknek és göblyösöknek tudniuk kell. Állami gazdasági dolgozóknak, termelőszövetkezeti tagoknak, egyéni gazdáknak és mezőgazdasági tanulmányokat folytató fiataloknak hasznos olvasmány.

Ismerteti a magyarországi szarvasmarhafajtákat, a szarvasmarha szervezeti felépítését, belső szerveit, izomzatát, csontozatát, a takarmányozás és itatás kérdését, a takarmányfeleségeket, a tenyésztési és nevelési problémákat, a törzskönyvezést és a küllemi bírálatot. Foglalkozik a hizlalással, a leggyakoribb betegségekkel, leírja a legmegfelelőbb istállót. A függelékben táblázatokat közöl a legfontosabb takarmányok (takarmányzalma és pelyva, vizenyős, ipari, állati eredetű takarmányok) tápláló értékéről foszfor, szén-sav és mésztartalmáról.

ESEMÉNYNAPTÁR

MÁJUS

1. A munka ünnepe, a proletár nemzetköziség napja.
2. Willy Bredel nemzeti-díjas német író születésének 60. évfordulója.
Az apák. Budapest, 1953.
A fiúk. Budapest, 1955.
Az unokák. Budapest, 1956.
6. Tagore, Rabindranath (1861—1941) Nobel-díjas hindu költő és bölcselet születésének 100. évfordulója.
Bimala. Budapest, 1921.
Éhes kövek. Budapest, 1924.
A hajótöröttek. Budapest, 1924.
Költői műveiből. Budapest, 1914.
7. Anyák napja.
22. Johannes R. Becher német kommunista költő és író születésének 70. évfordulója. Az NDK himnuszának szerzője.
Búcsú. Budapest, 1958.
A hazatérő. (Versek) Budapest, 1951.
23. Ibsen Henrik (1828—1906) norvég drámaíró halálának 55. évfordulója.
Nóra. Budapest, 1957.
Peer Gynt. Budapest, 1957.
Válogatott drámái. Budapest, 1957.
24. Rippl-Rónai József festőművész születésének 100. évfordulója.
25. Várnai Zseni költőnő születésének 70. évfordulója.
Egy asszony a milliók közül. Budapest, 1956.
Békét! Új versek. Budapest, 1960.
Így égtem, énekeltem. Budapest, 1958.
Örömök kertje. Budapest, 1959.

JÚNIUS

1. (1949) Nemzetközi gyermeknap.
4. Pedagógusok napja.
13. V. G. Belinszkij orosz forradalmi demokrata, utópista szocialista, a realista esztétika megalapítója Oroszországban. Születésének 150. évfordulója.
14. Osztrovszkij, Alekszandr Nyikolájevics (1823—1886) orosz klasszikus drámaíró halálának 75. évfordulója.
Farkasok és bárányok. Budapest, 1958.
Vihar. Budapest, 1956.
Bolond pénz. Budapest, 1953.
15. Beecher—Stowe, Harriet (1811—1896) amerikai író-nő, a rabszolga-felszabadító mozgalom híve születésének 150. évfordulója.
Tamás bátya kunyhója. Budapest, 1959.
18. Gorkij, Makszim (1869—1936) szovjet író és drámaíró halálának 25. évfordulója.
Az anya. Budapest, 1953.
Az Artamonovok. Budapest, 1953.
Életem. Budapest, 1949.
Elbeszélések. Budapest, 1951.
Gyermekkorom. Budapest, 1961.

Szerencsétlen Pável. Budapest, 1958.

22. A fasiszta Németország megtámadja a Szovjetuniót (1941).

JÚLIUS

8. La Fontaine, Jean de (1621—1695) francia költő születésének 340. évfordulója.
Állatmesék. Budapest, 1958.
Mesék és széphistóriák. Budapest, 1957.
18. Thackeray, William Makepeace (1811—1863) angol klasszikus regényíró születésének 150. évfordulója.
Hiúság vására. Budapest, 1958.
A nagy Hoggarty gyémánt. Budapest, 1954.
26. Shaw, George Bernard író drámaíró születésének 105. évfordulója.
Caesar és Cleopatra. Budapest, é. n.
A muzsikáról. Budapest, 1959.
Pygmalion. Budapest, 1956.
27. Lermontov, Mihail Jurevics (1814—1841) klasszikus orosz költő és író halálának 120. évfordulója.
Korunk hőse. Budapest, 1944.
Válogatott költeményei. Budapest, 1957.

AUGUSZTUS

4. Babits Mihály (1883—1941) költő és műfordító halálának 20. évfordulója.
Az európai irodalom története. Budapest, 1957.
A golyakalifa. — Kárvyavár. Budapest, 1957.
Halálfiái. Budapest, 1959.
11. Heltai Jenő (1871—1957) író születésének 90. évfordulója.
Az ezerkettedik éjszaka. Budapest, 1958.
A néma levante. Budapest, 1960.
22. Jan Neruda cseh költő és író halálának 70. évfordulója.
Történetek a régi Prágából (Novellák). Budapest, 1951.
23. Kazinczy Ferenc író és nyelvújító halálának 130. évfordulója.
27. Dreiser, Theodore (1871—1945) amerikai író születésének 90. évfordulója.
Amerikai tragédia. Budapest, 1956.
A csapda. Budapest, 1956.
A dollár uralma alatt. Budapest, 1951.
27. Thury Zoltán (1870—1906) író halálának 55. évfordulója.
Előbb meg kell halni. Budapest, 1959.
Ordas uram hivatala. Budapest, 1957.

1961. JÚNIUS 1-TŐL a Megyei Könyvtár közvetlen segítséget kíván nyújtani az államigazgatás apparátusában dolgozó munkatársaknak azzal, hogy havonta rendszeresen megküldi a járási tanácsok részére az egy hó folyamán megjelenő rendeleteket valamennyi szakigazgatási területre vonatkozóan.

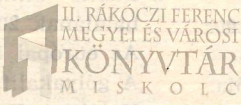
ESEMÉNYNAPTÁR

MÁJUS

1. A munka ünnepe a proletár nemzetközi napja.
2. Willy Breder nemzet-bíráj nemzeti születésnapja.
3. AX szék. Budapest. 1953.
4. AX szék. Budapest. 1953.
5. AX munkák. Budapest. 1953.
6. Tagore, Rabindranath (1861-1941) Nobel-díjas hindu költő és bölcsész születésnapja 100. évfordulója.
7. Rimbaud, Alfred (1873-1891) francia költő születésnapja.
8. Énekeskönyv. Budapest. 1953.
9. A hajóőrök. Budapest. 1954.
10. Költői műveltség. Budapest. 1954.
11. A nyelv napja.
12. Johanna K. Decker német kommunista költő és művelésének 70. évfordulója. AX NDK. munkák. Budapest. 1953.
13. A hazárd (Versek). Budapest. 1951.
14. Isten. Heidek (1898-1908) német drámaíró születésnapja.
15. Isten. Budapest. 1957.
16. Péter Gyuri. Budapest. 1957.
17. Valóság. Budapest. 1957.
18. Rippi-Ronni. Budapest. 1957.
19. Valóság. Budapest. 1957.
20. Rippi-Ronni. Budapest. 1957.
21. Valóság. Budapest. 1957.
22. Városi és vidéki költők születésnapja 70. évfordulója.
23. Részlet. Budapest. 1957.
24. Részlet. Budapest. 1957.
25. Részlet. Budapest. 1957.
26. Részlet. Budapest. 1957.
27. Részlet. Budapest. 1957.
28. Részlet. Budapest. 1957.
29. Részlet. Budapest. 1957.
30. Részlet. Budapest. 1957.

JULIUS

1. Szociális Párt. Budapest. 1953.
2. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
3. A francia Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
4. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
5. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
6. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
7. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
8. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
9. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
10. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
11. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
12. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
13. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
14. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
15. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
16. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
17. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
18. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
19. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
20. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
21. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
22. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
23. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
24. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
25. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
26. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
27. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
28. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
29. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
30. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).

1. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
2. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
3. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
4. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
5. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
6. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
7. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
8. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
9. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
10. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
11. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
12. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
13. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
14. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
15. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
16. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
17. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
18. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
19. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
20. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
21. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
22. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
23. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
24. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
25. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
26. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
27. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
28. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
29. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).
30. A magyar Nemzetiség megismerés a Szovjet Unió (1911).

1. (1948) Nemzetközi gyűjtésnap.
2. Pedagógusok napja.
3. V. G. Belinszkij orosz forradalmi demokratikus költő és publicista születésnapja.
4. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
5. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
6. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
7. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
8. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
9. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
10. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
11. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
12. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
13. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
14. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
15. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
16. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
17. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
18. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
19. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
20. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
21. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
22. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
23. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
24. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
25. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
26. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
27. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
28. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
29. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.
30. Gószorvásban születésnapja 100. évfordulója.

BORSODI KÖNYVTÁR
Kiadja kézirat gyanánt a miskolci II. Rákóczi Ferenc Könyvtár
Felelős kiadó: Szőnyi László
Megjelenik negyedévenként 550 példányban

Borsod megyei Nyomdaipari V., Miskolc
Felelős vezető: Kárpáti György
1961. IV. - 2599 - 550

 II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
M I S K O L C

Tartalomjegyzék

Bihari Sándor: Betűk dicsősége	1
Szónyi László: Népkönyvtáraink munkája a statisztika tükrében	1
Sz. Tóth András: A szikszói járási könyvtár tevékenységének vizsgálata	2
Slezsák Imre: Nyári propaganda feladatok a községi könyvtárakban	4
Győri Erzsébet: A bejáró munkások népművelésének módszerei	5
Béres Bertalanné: A gagybátori könyvtár munkájáról	7
Hubay Mihályné: Az olvasómozgalom fejlődése Tiszakezsziben	8
Dr. Hunyady Józsefné: Betekintés a kékedi könyvtár életébe	9
Vizsolyi János: Könyvtári munka Szuhafőn	10
Szabados Jánosné: A mogyoróskai könyvtár munkájáról	10
Pillanatkép az ondi községi könyvtárról	10
Néhány perc a szendrői községi könyvtárban	11
Gáspár Mihály: Miskolc két új könyvtáráról	12
Szabó Gyula: Könyvtárak a mai magyar irodalom megszerettetéséért	12
Borsod megyei írók és költők a megye termelészövetkezeti közsegeiben	13
Orosz Mihály: Járási könyvtár, Edelény	14
Hubay Lajosné: Diafilm ankét a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár gyermekkönyvtárában	15
Bárdos Józsefné: Mindnyájunk ügye	16
Helytörténeti irodalom	17
Felhívás a népkönyvtárosok nyári tanfolyamán való részvételre	17
Győri Erzsébet: Emlékezés Kazinczy Ferencre	18
Domin Károly: Rabindranath Tagore	19
Tanácsadó a mezőgazdasági szakkönyvállomány hasznosítására	21
Eseménynaptár	23
Könyvtári hírek	23

Könyvtári cikkeink szerzői: Bárdos Józsefné a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár munkatársa, Domin Károly a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár munkatársa, Gáspár Mihály a miskolci városi könyvtárak vezetője, Győri Erzsébet az encsi Járási Könyvtár vezetője, Hubay Lajosné a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár munkatársa, Orosz Mihály a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár munkatársa, Slezsák Imre az edelényi Járási Könyvtár vezetője, Szabó Gyula a szikszói Járási Könyvtár vezetője, Szónyi László a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár vezetője, Sz. Tóth András a szikszói Járási Tanács v. b. elnökhelyettese.